

Η
ΑΡΧΗ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ
6ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στην έδρα της στις 13 Μαρτίου 2019 με την εξής σύνθεση:
Μαργαρίτα Κανάβα, Πρόεδρος, Ειρήνη Αψοκάρδου-Εισηγήτρια και
Απόστολος Σιαπέρας Μέλη.

Για να εξετάσει την από 6.02.2019 Προδικαστική Προσφυγή με Γενικό
Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) Αρχή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών
(ΑΕΠΠ) 153/7.02.2019 του οικονομικού φορέα με την επωνυμία
«.....» (εφεξής προσφεύγουσα), που εδρεύει στη .....,
....., όπως εκπροσωπείται νόμιμα.

Κατά του Πανεπιστημιακού Γενικού Νοσοκομείου Χανίων «Ο Άγιος
Γεώργιος» (εφεξής αναθέτουσα αρχή), όπως εκπροσωπείται νόμιμα

Με την προδικαστική προσφυγή η προσφεύγουσα αιτείται: 1) να
ακυρωθεί εν μέρει η υπ' αριθμ. 3/24.01.2019 (Θέμα 13ο) απόφαση του
Διοικητικού Συμβουλίου της αναθέτουσας αρχής ώστε να γίνει αποδεκτή η
προσφορά της για τα τμήματα 4 και 4.1 του επίμαχου διαγωνισμού και 2) να
ακυρωθεί η ενσωματωμένη στην προσβαλλόμενη παράλειψη της
αναθέτουσας αρχής να ασκήσει τη δέσμια αρμοδιότητά της να της ζητήσει
δευκρινίσεις - διασαφήσεις σχετικά με την τυποποίηση των ειδών στην
υποβληθείσα δήλωση συμμόρφωσης CE.

Η συζήτηση άρχισε αφού άκουσε την Εισηγήτρια Ειρήνη Αψοκάρδου
Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα
Σκέφτηκε κατά τον Νόμο

1.Επειδή για την άσκηση της κρινόμενης προσφυγής έχει καταβληθεί
e-παράβολο σύμφωνα με τα άρθρα 363 του Ν. 4412/2016 και 5 του ΠΔ
39/2017, ύψους 600 ευρώ (βλ. ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό
1258626480959 0408 0069, το από 6-02-2019 αποδεικτικό τραπεζικής
πληρωμής του εν λόγω παραβόλου με κάρτα, εκτύπωση από την σελίδα της

Αριθμός απόφασης: 345/2019

Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών περί αυτόματης δέσμευσης). Το ποσό του παραβόλου υπολογίζεται με βάση την προϋπολογισθείσα δαπάνη του διαγωνισμού για τα τμήματα 4 και 4.1, ήτοι 51.522,31 ευρώ μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ.

2.Επειδή με την με αριθμό 22/18 Διακήρυξη η αναθέτουσα αρχή προκήρυξε ανοικτό ηλεκτρονικό διαγωνισμό για την προμήθεια «Καλλιεργειών Μικροβιολογίας (Αντιδραστήρια Μικροβιολογικού) – MICROBIOLOGICAL CULTURES με ταυτόχρονη παραχώρηση συνοδού εξοπλισμού», με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας- τιμής, προϋπολογισμού 187.169,40 ευρώ μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ.

3.Επειδή η προκήρυξη της ως άνω σύμβασης απεστάλη με ηλεκτρονικά μέσα για δημοσίευση στις 3-10-2018 στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2018/S 193-435799) ενώ το πλήρες κείμενο της διακήρυξης καταχωρήθηκε στο Κεντρικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ) στις 11-10-2018 (Α.Δ.Α.Μ. 18PROC003820922) καθώς και στη διαδικτυακή πύλη του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ, όπου, για τα επίμαχα τμήματα, έλαβε αύξοντα αριθμό ΕΣΗΔΗΣ Α/Α 64632 και 64633 αντίστοιχα.

4.Επειδή ο διαγωνισμός που προκήρυξε η αναθέτουσα αρχή ως εκ του αντικειμένου του, της προϋπολογισθείσας αξίας της σύμβασης και του χρόνου εκκίνησης της διαδικασίας, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Βιβλίου IV του ν. 4412/2016, σύμφωνα με το άρθ. 345 του ν. 4412/2016.

5. Επειδή στον επίμαχο διαγωνισμό υπέβαλαν προσφορές δύο οικονομικοί φορείς ένας εκ των οποίων η προσφεύγουσα, υποβάλλοντας την υπ' αριθμ. συστήματος 114424 προσφορά της. Με απόφασή του το Διοικητικό Συμβούλιο της αναθέτουσας αρχής που λήφθηκε στην Τακτική Συνεδρίασή του της 24ης Ιανουαρίου 2019 (Θέμα 13ο), ενέκρινε το πρακτικό της επιτροπής παραλαβής, αποσφράγισης, ελέγχου δικαιολογητικών συμμετοχής και τεχνικής αξιολόγησης προσφορών του ως άνω διαγωνισμού, και, συνακόλουθα, απέρριψε την προσφορά της προσφεύγουσας κατά το στάδιο της τεχνικής αξιολόγησης.

6.Επειδή η υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή: α) έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα καθόσον κατατέθηκε στις 6-02-2019 στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού, λαμβανομένου υπ' όψιν ότι η προσβαλλόμενη αναρτήθηκε στις

Αριθμός απόφασης: 345/2019

28-01-2019 στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού, β) ασκήθηκε με τη χρήση του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος Ι του ΠΔ 39/2017 και γ) κοινοποιήθηκε στην ΑΕΠΠ από την προσφεύγουσα αυθημερόν με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 361 και τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 362 του Ν. 4412/2016 και την παρ. 1 εδ. α) του άρθρου 4, και την παρ. 2 του άρθ. 8 του ΠΔ 39/2017.

7.Επειδή η προσφεύγουσα, έχει προφανές έννομο συμφέρον για την άσκηση της προσφυγής, καθώς έχει συμμετάσχει στον διαγωνισμό και, επομένως, εύλογα επιδιώκει την ακύρωση της προσβαλλόμενης απόφασης κατά το μέρος που απορρίπτει την προσφορά της.

8.Επειδή στις 7-02-2019 η αναθέτουσα αρχή προέβη σε κοινοποίηση της υπό εξέταση προσφυγής προς όλους τους συμμετέχοντες, ήτοι σε κάθε ενδιαφερόμενο τρίτο δια μέσω του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού, σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ. 1 α του ΠΔ 39/2017.

9.Επειδή με την με αρ. 198/2019 Πράξη της Προέδρου του 6^{ου} Κλιμακίου, ορίσθηκε Εισηγητής και ημερομηνία συζήτησης και κλήθηκε η αναθέτουσα αρχή να υποβάλει τις απόψεις της επί της υπό εξέταση προσφυγής αντίστοιχα.

10.Επειδή στις 15-02-2019, ήτοι εμπροθέσμως σύμφωνα με τις διατάξεις της περ. β της παρ. 1 του άρθρου 365 του Ν. 4412/2016, η αναθέτουσα αρχή απέστειλε μέσω της «Επικοινωνίας» τις απόψεις της στην ΑΕΠΠ επί της υπό εξέταση προδικαστικής προσφυγής.

11. Επειδή, σε συνέχεια των ανωτέρω, η υπό εξέταση προσφυγή νομίμως εισάγεται ενώπιον του 6^{ου} Κλιμακίου της ΑΕΠΠ σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 346 και 360 του ν. 4412/2016 και του άρθρου 3 του Π.Δ/τος 39/2017.

12.Επειδή η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ειδικότερα στην προσφυγή της ότι: *«[.....] Α' Σκέλος Στην προσβαλλόμενη απόφαση και ειδικότερα στην αξιολόγηση των προσφορών των διαγωνιζόμενων οικονομικών φορέων στα τμήματα 4 και 4.1 της επίμαχης διαγωνιστικής διαδικασίας (βλ. σελ. 9-10 αυτής), αναφέρονται τα ακόλουθα: Με το με αρ. πρκ 27744/07-12-2018 η εταιρεία ..... κατέθεσε υπόμνημα σχετικά με τους λόγους απόρριψης της προσφοράς της εταιρείας ..... Με το με αριθ πρκ 28339/14-12-2018 η εταιρεία ....., απάντησε στις επισημάνσεις επί του υπομνήματος*

Αριθμός απόφασης: 345/2019

της εταιρείας ..... Με το με αρ πρκ 406/07-01-2019 η εταιρεία ..... απέστειλε 2° υπόμνημα σχετικά με τον διαγωνισμό 22/2018. Η επιτροπή διενέργειας με το με αρ πρκ 1062/14-01-2019 ζήτησε γνωμοδότηση της Νομικής Συμβούλου σχετικά με τους λόγους απόρριψης Νο 1 και Νο 2 που επικαλείται στο 1° Υπόμνημα της με αρ. πρκ 27744/07-12-2018 η εταιρεία ..... Η νομική σύμβουλος του νοσοκομείου με το με αρ. πρκ 1139/15-01-2019 απάντησε στο σχετικό ερώτημα ως εξής:

φέρουν ψηφιακή υπογραφή όλα τα απαιτούμενα δικαιολογητικά καθώς επίσης και Πλήρης τεχνική περιγραφή στην ελληνική γλώσσα, σε πλήρη ανταπόκριση - παραπομπή (ανά κεφάλαιο και παράγραφο) τόσο με τις τεχνικές προδιαγραφές και τους λοιπούς όρους της διακήρυξης. Προς τούτο συντάσσεται και υποβάλλεται ψηφιακά υπογεγραμμένος ο Πίνακας Συμμόρφωσης».

Τέλος, απαιτείται από την διακήρυξη (σελ. 62 αυτής) η προσκόμιση «Πιστοποιητικών CE, σύμφωνα με τις οδηγίες 93/42/ΕΟΚ και 98/79 ΕΚ, για κάθε προσφερόμενο υλικό από κοινοποιημένο οργανισμό»..

Από τον συνδυασμό των ως άνω όρων της διακήρυξης προκύπτει η υποχρέωση της πληρέστερης ταυτοποίησης των προσφερόμενων προϊόντων για την απόδειξη της συμμόρφωσής τους με τους όρους και τις τεχνικές προδιαγραφές αυτής για τη διασφάλιση της δημόσιας υγείας και του δημοσίου συμφέροντος.

Ως εκ τούτου, φρονώ ότι τα προϊόντα των υποψήφιων οικονομικών φορέων πρέπει να ταυτοποιούνται μέσα από το περιεχόμενο της τεχνικής τους προσφοράς. Σε αντίθετη περίπτωση, η προσφορά του υποψήφιου οικονομικού φορέα τυγχάνει απορριπτή.

Έτσι, όμως, όπως διατυπώνεται το περιεχόμενο της προσβαλλόμενης πράξης, θα πρέπει αυτή να ακυρωθεί, πρωτίστως, λόγω παντελούς έλλειψης αιτιολογίας, διότι δεν προσδιορίζεται σαφώς ποιο από τα προσφερόμενα από την εταιρία μας «προϊόντα» δήθεν δεν ταυτοποιείται από το περιεχόμενο της τεχνικής μας προσφοράς, σχετικά με τη δήλωση συμμόρφωσης CE. Η αναθέτουσα αρχή περιορίζεται απλά στην παράθεση της γνωμοδότησης της Νομικής της Συμβούλου, κατά την οποία γενικά και αόριστα σημειώνεται ότι τα προϊόντα των υποψηφίων οικονομικών φορέων πρέπει να ταυτοποιούνται από το περιεχόμενο της τεχνικής τους προσφοράς και ότι σε αντίθετη περίπτωση, η

Αριθμός απόφασης: 345/2019

προσφορά του υποψήφιου οικονομικού φορέα τυγχάνει απορριπτή. Καμία αντίρρηση επ' αυτού. Αυτό είναι μια εσωτερική οδηγία προς το αρμόδιο τμήμα της αναθέτουσας αρχής. Αυτό που ελλείπει στη συγκεκριμένη περίπτωση είναι η υπαγωγή. Πως εφαρμόζεται αυτή η ορθή εν γένει παρατήρηση της Νομικής Συμβούλου της αναθέτουσας αρχής, αυτούσια παρατιθέμενη στην προσβαλλόμενη πράξη, στην προκειμένη περίπτωση. Επ' αυτού ουδέν αναφέρεται. Ούτε νοείται, άλλωστε, η απόρριψη μιας προσφοράς ενός οικονομικού φορέα δίχως σαφή, ειδικό και εμπειριστατωμένο προσδιορισμό της πλημμέλειας που φέρεται να εμφανίζει.

Κατόπιν, από την παραπομπή της προσβαλλόμενης πράξης στο με αριθμό πρωτοκόλλου 27744/07.12.2018 υπόμνημα της εταιρίας ....., στο οποίο βασίστηκε η επιτροπή διενέργειας του διαγωνισμού για να αποστείλει το σχετικό ερώτημα προς τη Νομική Σύμβουλο, θα μπορούσε κανείς να θεωρήσει ότι αυτό το έγγραφο δύναται (θεωρητικά) να συμπληρώσει την αιτιολογία της προσβαλλόμενης πράξης. Και πάλι, εντούτοις, αυτό δεν είναι αρκετό, διότι η συνδιαγωνιζόμενη εταιρία απλά αναφέρει τα ακόλουθα:

1ος Λόγος Απόρριψης

ΣΤΟ προσκομισθέν έγγραφο που αναφέρονται τα CE των προσφερομένων αντιδραστηρίων, δεν αναφέρονται ούτε τα Registration Numbers ούτε οι Κωδικοί Προϊόντων Συνεπώς δεν ταυτοποιούνται τα προσφερόμενα προϊόντα με τους αντίστοιχους κωδικούς. Επ' αυτού, μάλιστα, του υπομνήματος, η εταιρία μας απάντησε με το με αριθμό πρωτοκόλλου 28339/14.12.2018 υπόμνημά της ως εξής:

A) ΣΥΣΤΗΜΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ 64632 - Αυτόματος αναλυτής ανάγνωσης (stick) ούρων

Για τον πρώτο λόγο απόρριψης που επικαλείται η εταιρεία ....., είναι εμφανές ότι στη προσκομισθείσα δήλωση συμμόρφωσης CE IVD του κατασκευαστή, υπάρχει η ακριβής εμπορική ονομασία του κάθε προϊόντος, οπότε δεν τίθεται θέμα ταυτοποίησης. Θέλουμε να υπενθυμίσουμε ότι δεν υπάρχει κάποιο πρότυπο σύνταξης της δήλωσης συμμόρφωσης με το οποίο πρέπει να συμμορφώνεται ο κάθε κατασκευαστής. Αν ο φορέας έχει την παραμικρή αμφιβολία, μπορεί βάσει του ισχύοντος νόμου να ζητήσει επεξηγήσεις.

B) ΣΥΣΤΗΜΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ 64633 - Αυτόματος αναλυτής μέτρησης

σωματιδίων ούρων

Για τον πρώτο λόγο απόρριψης που επικαλείται η εταιρεία ..... , είναι εμφανές ότι στη προσκομισθείσα δήλωση συμμόρφωσης CE IVD του κατασκευαστή, υπάρχει η ακριβής εμπορική ονομασία του κάθε προϊόντος οπότε δεν τίθεται θέμα ταυτοποίησης. Θέλουμε να υπενθυμίσουμε ότι δεν υπάρχει κάποιο πρότυπο σύνταξης της δήλωσης συμμόρφωσης με το οποίο πρέπει να συμμορφώνεται ο κάθε κατασκευαστής. Αν ο φορέας έχει την παραμικρή αμφιβολία, μπορεί βάσει του ισχύοντος νόμου να ζητήσει επεξηγήσεις. Σε κάθε περίπτωση, δεν προσδιορίζεται με σαφήνεια ποιο ακριβώς από τα προσφερόμενα από εμάς είδη δεν ταυτοποιείται και για ποιο λόγο η προσφορά της εταιρίας μας δεν γίνεται αποδεκτή ή ποιο συγκεκριμένα όρο της διακήρυξης δεν πληροί. Έπειτα, ακόμη και αν ήθελε θεωρηθεί ότι η αιτιολογία της προσβαλλόμενης πράξης δύναται να συμπληρωθεί και από το δεύτερο απαντητικό υπόμνημα, το οποίο κατέθεσε η ανταγωνίστρια εταιρία ..... , μολονότι αυτό δε διαλαμβάνεται στο ερώτημα που απηύθυνε στη Νομική Σύμβουλο η Επιτροπή, τότε και πάλι δεν μπορεί να γίνει αποδεκτό το περιεχόμενο του εγγράφου της ανταγωνίστριας εταιρίας ως σαφής, ειδική και εμπειριστατωμένη αιτιολογία της προσβαλλόμενης πράξης:

Οι κωδικοί των προϊόντων στα έγγραφα των CE είναι απαραίτητοι για την ταυτοποίηση των προσφερόμενων προϊόντων, σε περίπτωση που δεν υπάρχουν θα πρέπει τουλάχιστον να συμφωνούν οι περιγραφές-τίτλοι των προϊόντων. Η εταιρεία ..... έχει προσφέρει το είδος «.....» το οποίο ΔΕΝ ταυτοποιείται βάσει ονόματος στο κατατεθειμένο έγγραφο CE

Σημειώνουμε, αρχικά, ότι και η ίδια η ανταγωνίστρια εταιρία δέχεται ότι αρκεί η συμφωνία των περιγραφών τίτλων των προϊόντων, ώστε να μη δημιουργείται «πρόβλημα» με την ταυτοποίηση των προϊόντων. Κατόπιν τούτου, περιορίζεται στην αναφορά του είδους «.....», και ισχυρίζεται ότι τάχα αυτό το είδος δεν ταυτοποιείται βάσει ονόματος στο κατατεθειμένο έγγραφο CE. Ουδέν ανακριβέστερο τούτου. Από την απλή επισκόπηση του υποβληθέντος εκ μέρους μας εγγράφου CE σαφώς προκύπτει ότι το είδος αυτό περιλαμβάνεται στη δήλωση συμμόρφωσης:

Όνομασία ομον&VMC προϊόντος	Όνομασία προϊόντος
Αντιδραστήρια για την σειρά FUS Υβριδικής ουροανάλυσης και το σύστημα MUS	FEFocusBII
	FE calibrator Π
	FE Control II Positive Control Level 1, Level 2, Level 3
	FE Control II Negative Control
	Urine Conductivity Analysis Control
	Urine Conductivity Analysis Calibrator
	(leaning liquid II
	Sheath
	Sheath Π
	H series urine analyzer Control liquid for specific gravity level 1, level 2, Level 3
	H sales urine analyzer Calibration liquid for specific gravity
	H series urine analyzer Control liquid for turbidity level 1, Level 2
	TFseries urine analyzer Calibration liquid for turbidity
	H series urine analyzer Color control -red/-areen/-blue
	Detergent
	Diluent
	Cleaning liquid for Refractometer andTurbidimeter
	Urinalysis control (Positive)
Urinalysis control (Negative)	

Στη δήλωση συμμόρφωσης απλά παρατίθεται η αναλυτική περιγραφή του είδους. Το ότι πρόκειται για το ίδιο ακριβώς είδος, προκύπτει ευθέως από το υποβληθέν εσώκλειστο φυλλάδιό του:

[Product name] ..... urine analyzer calibration liquid for Turbidity

Επομένως, συμπερασματικά, ακόμη και αν ήθελε θεωρηθεί ότι τα υπομνήματα της άνω ανταγωνίστριας εταιρίας δύναται να αποτελούν έγγραφα συμπλήρωσης της (παντελώς ελλιπούς) αιτιολογίας της προσβαλλόμενης πράξης (όπερ ρητά αρνούμαστε και αποκρούομε), τότε και πάλι ουδέν πρόβλημα υφίσταται με την προσφορά της εταιρίας μας, καθώς ακόμη και γι' αυτό το είδος που επισημαίνει η ανταγωνίστρια εταιρία προκύπτει σαφώς η ταυτοποίησή του και η συμπερίληψή του στη δήλωση συμμόρφωσης CE.

Άλλωστε, αν ήθελε θεωρηθεί ότι η αναθέτουσα αρχή χρειαζόταν διασαφήσεις ως προς την ταυτοποίηση του είδους στη δήλωση συμμόρφωσης CE, θα έπρεπε να ασκήσει τη δέσμια αρμοδιότητά της, σύμφωνα με το άρθρ. 102 ν. 4412/2016, ζητώντας μας διευκρινίσεις επί των ήδη κατατεθειμένων αυτών εγγράφων, ώστε να έχουμε τη δυνατότητα να επεξηγήσουμε την ορθότητα της

Αριθμός απόφασης: 345/2019

υποβληθείσας εκ μέρους μας προσφοράς. Όλως επικουρικώς, λοιπόν, η ως άνω παράλειψη της αναθέτουσας αρχής να μας ζητήσει διευκρινίσεις και διασαφήσεις για την ταυτοποίηση του άνω είδους στη δήλωση συμμόρφωσης CE, κατ' εφαρμογή του άρθρ. 102 ν. 4412/2016, ενσωματώνεται στην προσβαλλόμενη πράξη και παραδεκτώς προσβάλλεται (βλ. αναλυτικότερα *ad hoc* ΑΕΠΠ 7/2018, όπου γίνεται δεκτή η ασκηθείσα προδικαστική προσφυγή για το συγκεκριμένο ακριβώς λόγο).

B' σκέλος

Στην προσβαλλόμενη απόφαση και ειδικότερα στην αξιολόγηση των προσφορών των διαγωνιζόμενων οικονομικών φορέων στα τμήματα 4 και 4.1 της επίμαχης διαγωνιστικής διαδικασίας (βλ. σελ. 10 αυτής), αναφέρονται τα ακόλουθα:

Ως προς τον δεύτερο λόγο απόρριψης που επικαλείται η εταιρεία .....

Σύμφωνα με το άρθρο 92 παρ. 4 του Ν. 4412/2016 «4. Οι προσφορές και οι αιτήσεις συμμετοχής και τα περιλαμβανόμενα σε αυτές στοιχεία συντάσσονται στην ελληνική γλώσσα ή συνοδεύονται από επίσημη μετάφρασή τους στην ελληνική γλώσσα. Στα αλλοδαπά δημόσια έγγραφα και δικαιολογητικά εφαρμόζεται η Συνθήκη της Χάγης της 5ης. 10.1961, που κυρώθηκε με το ν. 1497/1984 (Α' 188) «Ειδικά, τα αλλοδαπά ιδιωτικά έγγραφα μπορούν να συνοδεύονται από μετάφρασή τους στην ελληνική γλώσσα επικυρωμένη είτε από πρόσωπο αρμόδιο κατά τις διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας είτε από πρόσωπο κατά νόμο αρμόδιο της χώρας στην οποία έχει συνταχθεί το έγγραφο.». Στα έγγραφα της σύμβασης του άρθρου 53 μπορεί να ορίζεται ότι ενημερωτικά και τεχνικά φυλλάδια και άλλα έντυπα - εταιρικά ή μη - με ειδικό τεχνικό περιεχόμενο μπορούν να υποβάλλονται σε άλλη γλώσσα, χωρίς να συνοδεύονται από μετάφραση στην ελληνική».

Εν προκειμένω, στην με αρ. 22/2018 και με ΑΔΑ ΩΣ3546907Τ-0ΥΖ Διακήρυξη του Δημόσιου Ηλεκτρονικού Ανοικτού Άνω των Ορίων (Διεθνούς) Διαγωνισμού για την προμήθεια «Καλλιεργείων Μικροβιολογίας» (Αντιδραστήρια Μικροβιολογίας- MICROBIOLOGICAL CULTURES (CPV 33698100 - 0)», για την κάλυψη των αναγκών του Νοσοκομείου μας, και συγκεκριμένα στο άρθρο 2.1.4. αυτής δεν ορίζεται ότι τα ενημερωτικά και τεχνικά φυλλάδια και άλλα έντυπα - εταιρικά ή μη - με ειδικό τεχνικό

Αριθμός απόφασης: 345/2019

περιεχόμενο μπορούν να υποβάλλονται σε άλλη γλώσσα, χωρίς να συνοδεύονται από μετάφραση στην ελληνική.

Ως εκ τούτου, και σύμφωνα με τα ως άνω, στη συγκεκριμένη διαγωνιστική διαδικασία, η μη προσκόμιση μεταφρασμένων ενημερωτικών και τεχνικών φυλλαδίων και άλλων εντύπων με ειδικό τεχνικό περιεχόμενο αντίκειται στους όρους της διακήρυξης και αποτελεί λόγο απόρριψης της προσφοράς ενός οικονομικού φορέα.

Στον όρο 2.1.4. της ένδικης διακήρυξης προβλέπεται ότι: 2.1.4 Γλώσσα

Τα έγγραφα της σύμβασης έχουν συνταχθεί στην ελληνική γλώσσα. Τυχόν ενστάσεις ή προδικαστικές προσφυγές υποβάλλονται στην ελληνική γλώσσα.

Τα αποδεικτικά έγγραφα συντάσσονται στην ελληνική γλώσσα ή συνοδεύονται από επίσημη μετάφρασή τους στην ελληνική γλώσσα. Στα αλλοδαπά δημόσια έγγραφα και δικαιολογητικά εφαρμόζεται η Συνθήκη της Χάγης της 5.10.1961, που κυρώθηκε με το ν. 1497/1984 (Α' 188). Οι προσφορές και τα περιλαμβανόμενα σε αυτές στοιχεία συντάσσονται στην ελληνική γλώσσα ή συνοδεύονται από επίσημη μετάφρασή τους στην ελληνική γλώσσα. Στα αλλοδαπά δημόσια έγγραφα και δικαιολογητικά εφαρμόζεται η Συνθήκη της Χάγης της 5ης.10.1961, που κυρώθηκε με το ν. 1497/1984 (Α' 188). Ειδικά, τα αλλοδαπά ιδιωτικά έγγραφα μπορούν να συνοδεύονται από μετάφρασή τους στην ελληνική γλώσσα επικυρωμένη είτε από πρόσωπο αρμόδιο κατά τις διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας είτε από πρόσωπο κατά νόμο αρμόδιο της χώρας στην οποία έχει συνταχθεί το έγγραφο. Τα αποδεικτικά έγγραφα συντάσσονται στην ελληνική γλώσσα ή συνοδεύονται από επίσημη μετάφρασή τους στην ελληνική γλώσσα. Στα αλλοδαπά δημόσια έγγραφα και δικαιολογητικά εφαρμόζεται η Συνθήκη της Χάγης της 5.10.1961, που κυρώθηκε με το ν. 1497/1984 (Α' 188). Ειδικά, τα αλλοδαπά ιδιωτικά έγγραφα μπορούν να συνοδεύονται από μετάφρασή τους στην ελληνική γλώσσα επικυρωμένη είτε από πρόσωπο αρμόδιο κατά τις διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας είτε από πρόσωπο κατά νόμο αρμόδιο της χώρας στην οποία έχει συνταχθεί το έγγραφο. Κάθε μορφής επικοινωνία με την αναθέτουσα αρχή, καθώς και μεταξύ αυτής και του αναδόχου, θα γίνονται υποχρεωτικά στην ελληνική γλώσσα.

Στη διακήρυξη, λοιπόν, χρησιμοποιείται η φράση ότι τα αλλοδαπά ιδιωτικά έγγραφα (μεταξύ των οποίων δηλ. και τα ενημερωτικά και τεχνικά φυλλάδια)

Αριθμός απόφασης: 345/2019

μπορούν να συνοδεύονται από μετάφρασή τους στην ελληνική γλώσσα. Από τη γραμματική προσέγγιση της φράσης αυτής, η προσκομιδή μετάφρασής τους στην ελληνική γλώσσα παρέχεται απλά ως δυνατότητα (... μπορούν να...). Συνεπώς, εξ αντιδιαστολής, δίδεται η προβλεπόμενη στο άρθρ. 92 παρ. 4 ν. 4412/2016 δυνατότητα για υποβολή των φυλλαδίων με ειδικό τεχνικό περιεχόμενο (όπως τα επίμαχα) και σε άλλη γλώσσα, χωρίς να συνοδεύονται από μετάφραση στην ελληνική. Άλλο γλωσσικό νόημα δεν μπορεί να δοθεί στη φράση «... μπορούν να...». Αυτή είναι η μόνη αποδεκτή γραμματική προσέγγιση του όρου της διακήρυξης.

Εσφαλμένα, λοιπόν, έκρινε η αναθέτουσα αρχή δια της προσβαλλόμενης πράξης της, ότι η προσφορά μας θα πρέπει να απορριφθεί για το λόγο ότι υποβάλαμε τεχνικά φυλλάδια, με ειδικό τεχνικό περιεχόμενο, στην αγγλική, δίχως να συνοδεύονται από μετάφρασή τους στην ελληνική γλώσσα, αφού δυνάμει των προπαρατιθέμενων όρων της διακήρυξης αυτή η δυνατότητα ρητώς προβλεπόταν σε αυτήν [...].».

13. Επειδή η αναθέτουσα αρχή με τις από 15.02.2019 απόψεις της ισχυρίζεται αυτολεξεί ότι: « [...] Με την εξεταζόμενη προσφυγή η προσφεύγουσα προβάλλει μη νόμιμα, αυθαίρετα και αλυσιτελώς ότι:

1. «Το περιεχόμενο της προσβαλλόμενης πράξης, θα πρέπει να ακυρωθεί, πρωτίστως, λόγω παντελούς έλλειψης αιτιολογίας, διότι δεν προσδιορίζεται σαφώς ποιο από τα προσφερόμενα από την εταιρεία μας προϊόντα δήθεν δεν ταυτοποιείται από το περιεχόμενο της τεχνικής μας προσφοράς, σχετικά με τη δήλωση συμμόρφωσης ΟΕ. [...] Σε κάθε περίπτωση, δεν προσδιορίζεται με σαφήνεια ποιο ακριβώς από τα προσφερόμενα από εμάς είδη δεν ταυτοποιείται και για ποιο λόγο η προσφορά της εταιρείας μας δεν γίνεται αποδεκτή ή ποιο συγκεκριμένα όρο της διακήρυξης δεν πληροί.

[...] Άλλωστε, αν ήθελε θεωρηθεί ότι η αναθέτουσα αρχή χρειαζόταν διασαφήσεις ως προς την ταυτοποίηση του είδους στη δήλωση συμμόρφωσης ΟΕ, θα έπρεπε να ασκήσει τη δέσμια αρμοδιότητά της, σύμφωνα με το άρθρο 102 ν. 4412/2016, ζητώντας μας διευκρινίσεις επί των ήδη κατατιθέμενων αυτών εγγράφων, ώστε να έχουμε τη δυνατότητα να επεξηγήσουμε την ορθότητα της υποβληθείσας εκ μέρους μας προσφοράς. Όλως επικουρικώς, λοιπόν, η ως άνω παράλειψη της αναθέτουσας αρχής να μας ζητήσει

Αριθμός απόφασης: 345/2019

διευκρινίσεις και διασαφήσεις για την ταυτοποίηση του ως άνω είδους στη δήλωση συμμόρφωσης ΟΕ, κατ' εφαρμογή του άρθρου 102 ν. 4412/2016, ενσωματώνεται στην προσβαλλόμενη πράξη και παραδεκτώς προσβάλλεται (βλ. αναλυτικότερα *ad hoc* ΑΕΠΠ 7/2018 όπου γίνεται δεκτή η ασκηθείσα προδικαστική προσφυγή για το συγκεκριμένο ακριβώς λόγο)».

2. «Εσφαλμένα, [...], έκρινε η αναθέτουσα αρχή δια της προσβαλλόμενης πράξης της, ότι η προσφορά μας θα πρέπει να απορριφθεί για το λόγο ότι υποβάλλαμε τεχνικά φυλλάδια, με ειδικό τεχνικό περιεχόμενο, στην αγγλική, δίχως να συνοδεύονται από μετάφρασή τους στην ελληνική γλώσσα, αφού δυνάμει των προπαρατιθέμενων όρων της διακήρυξης αυτή δυνατότητα ρητώς προβλεπόταν σε αυτή».

Αντίθετα και όπως θα καταδείξομε κατωτέρω:

Ορθώς αποκλείσθηκε η προσφεύγουσα από την επιτροπή κατά την αξιολόγηση του φακέλου της τεχνικής προσφοράς της, καθώς δεν πληρούσε τους γενικούς όρους και τους ειδικούς όρους των τεχνικών προδιαγραφών που έθετε η ως άνω διακήρυξη.

Ειδικότερα:

Ως προς τον πρώτο λόγο

Α.Ι. Σύμφωνα με την πάγια νομολογία του ΣτΕ, η διακήρυξη αποτελεί το κανονιστικό πλαίσιο που δεσμεύει τόσο την Αρχή που διενεργεί το διαγωνισμό όσο και τους διαγωνιζομένους. Επιβάλλεται δε να προσδιορίζονται επακριβώς στην διακήρυξη τα προς συμμετοχή στο διαγωνισμό απαιτούμενα προσόντα και τα υποβλητέα, κατά την κατάθεση της προσφοράς, δικαιολογητικά και λοιπά στοιχεία. (ΣτΕ 1619/2008, Ολ. ΕΑ 136/2013, ΣτΕ ΕΑ 53/2011).

Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 54 του Ν. 4412/2016, ορίζει ότι «Οι τεχνικές προδιαγραφές που ορίζονται στην περίπτωση 1 του Παραρτήματος VII του Προσαρτήματος Α' παρατίθενται στα έγγραφα της σύμβασης και καθορίζουν τα απαιτούμενα χαρακτηριστικά των έργων, των υπηρεσιών ή των αγαθών. Τα χαρακτηριστικά αυτά μπορεί επίσης να αναφέρονται στη συγκεκριμένη διαδικασία ή μέθοδο παραγωγής ή παροχής των ζητούμενων έργων, αγαθών ή υπηρεσιών ή σε ειδική διαδικασία άλλου σταδίου του κύκλου ζωής τους, ακόμη και αν οι παράγοντες αυτοί δεν αποτελούν μέρος της υλικής τους υπόστασης, υπό την προϋπόθεση ότι συνδέονται με το αντικείμενο της σύμβασης και είναι ανάλογα με την αξία και τους σκοπούς της». Επιπλέον, δε,

Αριθμός απόφασης: 345/2019

το Παράρτημα VII του Προσαρτήματος Α' του Ν. 4412/2016 ορίζει ότι νοείται ως τεχνική προδιαγραφή «η προδιαγραφή που περιέχεται σε έγγραφο το οποίο προσδιορίζει τα απαιτούμενα χαρακτηριστικά ενός προϊόντος ή μιας υπηρεσίας, όπως τα επίπεδα ποιότητας, τα επίπεδα της περιβαλλοντικής και κλιματικής επίδοσης, ο σχεδιασμός για όλες τις απαιτήσεις (συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας πρόσβασης για τα άτομα με αναπηρία), και η αξιολόγηση της συμμόρφωσης, [...] τις διαδικασίες και μεθόδους παραγωγής σε οποιοδήποτε στάδιο του κύκλου ζωής του αγαθού ή της υπηρεσίας, καθώς και τις διαδικασίες αξιολόγησης της συμμόρφωσης».

Τέλος, σύμφωνα δε με την πάγια νομολογία των διοικητικών δικαστηρίων, η Διοίκηση είναι κατ' αρχήν ελεύθερη να διαμορφώνει κατά την κρίση της τους όρους της διακήρυξης ως προς τα υπό προμήθεια προϊόντα, καθορίζοντας τα ειδικότερα τεχνικά χαρακτηριστικά τους και τις ανάγκες της υπηρεσίας από ποσοτική και ποιοτική άποψη (ΕΑ ΣτΕ 676/2011, 1025/2010, 691/2009, 1049/2007).

Εν προκειμένω, στην με αρ. 22/2018 και με ΑΔΑ ΩΣ3546907Τ-0ΥΖ Διακήρυξη του Δημόσιου Ηλεκτρονικού Ανοικτού Άνω των Ορίων (Διεθνούς) Διαγωνισμού για την προμήθεια «Καλλιεργειών Μικροβιολογίας» (Αντιδραστήρια Μικροβιολογίας- MICROBIOLOGICAL CULTURES (CPV 33698100 - 0)», για την κάλυψη των αναγκών του Νοσοκομείου μας, και συγκεκριμένα στο άρθρο 2.2.7 αυτής ορίζεται ότι «[...] Τα προσφερόμενα είδη (εξοπλισμός - αναλώσιμα - αντιδραστήρια) πρέπει να φέρουν ανάλογα την ένδειξη CE. Για τον λόγο αυτό πρέπει οι συμμετέχοντες να καταθέσουν δήλωση συμμόρφωσης που αφορούν στον συνοδό εξοπλισμό (αναλυτές), και στα αντιδραστήρια, calibrators, controls με τα τεχνικά τους φυλλάδια [...]».

Επιπλέον, στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι - Αναλυτική Περιγραφή ΕΙΔΙΚΩΝ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ Αντικείμενου της Σύμβασης της ως άνω διακήρυξης ορίζεται ότι «Στον (υπό) φάκελο «Δικαιολογητικά Συμμετοχής - Τεχνική Προσφορά», υποβάλλονται ηλεκτρονικά και φέρουν ψηφιακή υπογραφή όλα τα απαιτούμενα δικαιολογητικά καθώς επίσης και Πλήρης τεχνική περιγραφή στην ελληνική γλώσσα, σε πλήρη ανταπόκριση - παραπομπή (ανά κεφάλαιο και παράγραφο) τόσο με τις τεχνικές προδιαγραφές και τους λοιπούς όρους της διακήρυξης. Προς τούτο συντάσσεται και υποβάλλεται ψηφιακά υπογεγραμμένος ο Πίνακας Συμμόρφωσης».

Αριθμός απόφασης: 345/2019

Τέλος, απαιτείται από την διακήρυξη (σελ. 62 αυτής) η προσκόμιση «Πιστοποιητικών CE, σύμφωνα με τις οδηγίες 93/42/ΕΟΚ και 98/79 ΕΚ, για κάθε προσφερόμενο υλικό από κοινοποιημένο οργανισμό».

Από τον συνδυασμό των ως άνω όρων της διακήρυξης προκύπτει η υποχρέωση της πληρέστερης ταυτοποίησης των προσφερόμενων προϊόντων για την απόδειξη της συμμόρφωσής τους με τους όρους και τις τεχνικές προδιαγραφές αυτής για τη διασφάλιση της δημόσιας υγείας και του δημοσίου συμφέροντος.

Η προσφεύγουσα, όπως προκύπτει από τη δήλωση συμμόρφωσης (Σχετ. 1 και Σχετ. 2), δεν συμπεριέλαβε στον φάκελο της τεχνικής προσφοράς της ούτε πιστοποιητικά CE, σύμφωνα με τις οδηγίες 93/42/ΕΟΚ και 98/79 ΕΚ, για κάθε προσφερόμενο υλικό από κοινοποιημένο οργανισμό, ούτε αυτή περιείχε παραπομπές για την πλήρη ταυτοποίηση των προϊόντων της με τα ως άνω πιστοποιητικά, καθώς και με τα αντίστοιχα registration numbers.

Εν προκειμένω, και σε συνδυασμό των παραπάνω, η ορθή συμπλήρωση της δήλωσης συμμόρφωσης για τα υπό προμήθεια προϊόντα εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 54 του Ν. 4412/2016, και αποτελεί απαίτηση των τεχνικών προδιαγραφών της διακήρυξης, η οποία αποδεικνύει και επιτρέπει την αξιολόγηση της συμμόρφωσης της τεχνικής προσφοράς των συμμετεχόντων οικονομικών φορέων. Αντιθέτως, τα προϊόντα της προσφεύγουσας δεν ταυτοποιούνται μέσα από το περιεχόμενο της τεχνικής της προσφοράς ως προς τις ως άνω απαιτήσεις των όρων της διακήρυξης. Σε αντίθετη περίπτωση, η προσφορά του υποψήφιου οικονομικού φορέα τυγχάνει απορριπτέα.

Συνεπώς, ορθώς η επιτροπή αξιολόγησης απέρριψε την τεχνική προσφορά της προσφεύγουσας για τους ως άνω λόγους.

Ως εκ τούτου, ο ισχυρισμός της προσφεύγουσας είναι μη νόμιμος και προδήλως αβάσιμος στο σύνολό τους.

Α.2.Επιπλέον, αλυσιτελώς η προσφεύγουσα επικαλείται ότι η αναθέτουσα αρχή όφειλε να ζητήσει συμπληρωματικές διευκρινίσεις στη βάση του άρθρου 102 του Ν. 4412/2016. Και τούτο διότι, σύμφωνα με την παρ. 2 του ως άνω άρθρου «Η πιο πάνω διευκρίνιση ή η συμπλήρωση αφορά μόνο τις ασάφειες, επουσιώδεις πλημμέλειες ή πρόδηλα τυπικά σφάλματα που επιδέχονται διόρθωση ή συμπλήρωση, ιδίως δε παράλειψη μονογραφών,

Αριθμός απόφασης: 345/2019

διακεκομμένη αρίθμηση, ελαττώματα συσκευασίας και σήμανσης του φακέλου και των υποφακέλων των προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής, λεκτικές και φραστικές αποκλίσεις των εγγράφων της προσφοράς από την ορολογία των εγγράφων της σύμβασης, που δεν επιφέρουν έννομες συνέπειες ως προς το περιεχόμενό τους, ελλείψεις ως προς τα νομιμοποιητικά στοιχεία, πλημμελής σήμανση αντιγράφων που εκδίδονται, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 4250/2014 (Α' 74), μεταφράσεων και λοιπών πιστοποιητικών ή βεβαιώσεων, διαφοροποίηση της δομής των εγγράφων της προσφοράς από τα υποδείγματα, υποχρεωτικά ή μη, που θεσπίζονται με νόμο, κανονιστικές πράξεις ή τα έγγραφα της σύμβασης. Η συμπλήρωση ή η διευκρίνιση, κατά το πρώτο εδάφιο, δεν επιτρέπεται να έχει ως συνέπεια μεταγενέστερη αντικατάσταση ή υποβολή εγγράφων σε συμμόρφωση με τους όρους της διακήρυξης, αλλά μόνο τη διευκρίνιση ή συμπλήρωση, ακόμη και με νέα έγγραφα, εγγράφων ή δικαιολογητικών που έχουν ήδη υποβληθεί». Και τούτο διότι, δεν χωρεί εφαρμογή του ως άνω άρθρου, αφού η τεχνική προσφορά της προσφεύγουσας, ως προς την απαίτηση των τεχνικών προδιαγραφών δεν πληρούται καθόλου. Ο εν λόγω όρος της διακήρυξης δεν κατέλειπε ασάφεια στον διαγωνιζόμενο ως προς την έννοιά του και, συνεπώς, δεν υφίστατο υποχρέωση της αναθέτουσας αρχής να ζητήσει, βάσει των αρχών της χρηστής διοίκησης και της καλής πίστης, συμπλήρωση της τεχνικής προσφοράς αυτής (603/2013 ΔΕΦ ΑΘ (ΑΣΦ)).

Επίσης, σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 7/2018 απόφαση της ΑΕΠΠ, που η προσφεύγουσα επικαλείται « 12. Επειδή η διακήρυξη αποτελεί (βλ. και Απόφαση ΑΕΠΠ 17/2017), κατά τα παγίως γενόμενα δεκτά από τη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας και του Ελεγκτικού Συνεδρίου κανονιστική πράξη, η οποία διέπει το Δημόσιο διαγωνισμό και δεσμεύει τόσο τη δημόσια αρχή, η οποία διενεργεί αυτόν και υποχρεούται από την έναρξη και μέχρι την ολοκλήρωση της διαδικασίας του διαγωνισμού να εφαρμόζει όσα ορίζονται σε αυτή (ΕΣ Πράξεις VI Τμήματος 78/2007,19/2005,31/2003), όσο και τους διαγωνιζόμενους. Η παράβαση των διατάξεων (όρων) αυτής, οι οποίες πρέπει να ερμηνεύονται στενά και αυστηρά, συνιστά παράβαση νόμου και οδηγεί σε ακυρότητα των εγκριτικών πράξεων του αποτελέσματος του διαγωνισμού και των κατακυρωτικών αυτού πράξεων (Ολ ΣΤΕ 2137/1993). [...] 14. Επειδή σύμφωνα με το αρ.102 Ν. 4412/2016 (βλ. Αποφάσεις ΑΕΠΠ 208 και

Αριθμός απόφασης: 345/2019

231/2017) παρέχεται στην αναθέτουσα ευχέρεια να ζητήσει διευκρινίσεις και συμπληρώσεις, μόνο για ασάφεια δικαιολογητικών και εγγράφων και επουσιώδη σφάλματα ιδίως όλως τυπικής φύσης, γραφικά, λεκτικά, φραστικά, ως προς τη σήμανση και τη συσκευασία του φακέλου και των εγγράφων και ως προς τη νομιμοποίηση. Η δε ως άνω διακριτική ευχέρεια της αναθέτουσας ελέγχεται τόσο ως προς την εκ μέρους της άσκηση, όσο και παράλειψη άσκησης, βάσει των κανόνων του άρ. 102 Ν. 4412/2016 και ως προς τυχόν υπέρβαση των άκρων ορίων που την προσδιορίζουν (βλ. Αποφάσεις ΑΕΠΠ 187 και 208/2017). Η δε παράλειψη άσκησης τέτοιας ευχέρειας, προϋποθέτει την καταρχήν συνδρομή της στο πρόσωπο της αναθέτουσας, η οποία όμως, κατά τους ορισμούς του άρ. 102 δεν υφίσταται για κάθε έλλειψη και σφάλμα αλλά μόνο για τον στενό κύκλο που ορίζει η παρ. 2 αυτού και δη για απλές ασάφειες, επουσιώδεις πλημμέλειες και πρόδηλα τυπικά σφάλματα. Ο δε διαχωρισμός μεταξύ ουσιώδους και επουσιώδους έλλειψης ως και μεταξύ τυπικού και ουσιώδους σφάλματος θα πρέπει να ερμηνεύεται μέσω του πρίσματος του άρ. 102 παρ. 3 και του άρ. 18 Ν. 4412/2016 και των αρχών που αυτά καθιερώνουν, το πρώτο στην ειδική περίπτωση της συμπλήρωσης και το δεύτερο γενικά επί των διαδικασιών ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων και αμφότερα με τη σειρά τους πρέπει να ερμηνεύονται στο πλαίσιο του αποτελεσματικού ανταγωνισμού (πρβλ. Αποφάσεις ΑΕΠΠ 39, 120 και 187/2017). Το κριτήριο δε του παραπάνω διαχωρισμού, συνίσταται στο ότι η επιτρεπτή συμπλήρωση δεν πρέπει να είναι τέτοιας έκτασης, ώστε να επιτρέπει εναλλακτικές προσφορές, να προσδίδει πλεονέκτημα στον υπέρ ου οικονομικό φορέα έναντι των ανταγωνιστών του εισάγοντας ευμενή υπέρ αυτού διάκριση να μην επιτρέπει τη μεταβολή προσφορών, να μην του παρέχει εμμέσως ευκαιρία πλήρωσης αποδεικτικής η ουσιαστικής προϋπόθεσης η κατοχή της οποίας κατά τον χρόνο υποβολής προσφοράς δεν είναι αντικειμενικός τεκμαιρόμενη ως βεβαία ή να του παρέχει δυνατότητα για την το πρώτον επίκληση προσόντων, δυνατοτήτων, ικανοτήτων και νομικών και πραγματικών δεδομένων, τα οποία ανεξαρτήτως αν υφίσταντο ή όχι κατά τον χρόνο υποβολής της προσφοράς του, αυτός δεν τα επικαλέστηκε καίτοι η διακήρυξη τα απαιτούσε ή για την το πρώτον τήρηση ουσιώδους τύπου της διαδικασίας που αυτός δεν τήρησε. Αντίστροφα, είναι παραδεκτή η συμπλήρωση και η διόρθωση, όταν από το ίδιο το περιεχόμενο και αντικείμενο

Αριθμός απόφασης: 345/2019

του σφάλματος προκύπτει ότι αυτό είναι έλασσον σε σχέση με το αποδεικτικό αντικείμενο της διακήρυξης και ευχερές να λάβει χώρα κατά τη σύνταξη της προσφοράς και κατά τα διδάγματα της κοινής λογικής και πείρας. Σε κάθε περίπτωση, η ευχέρεια του άρ. 102 Ν. 4412/2016 δεν είναι δυνατό να χρησιμοποιηθεί για τη θεραπεία μιας σοβαρής ολιγωρίας του οικονομικού φορέα ή για τη διάσωση μιας προσφοράς που τελεί σε πλήρη αοριστία και πλήρη έλλειψη και δη όχι απλώς επί μεμονωμένου στοιχείου της προσφοράς, αλλά ενότητας τέτοιων στοιχείων, τα οποία αποτελούν προαπαιτούμενο για το παραδεκτό της συμμετοχής του οικονομικού φορέα. Άλλως, η χρήση αυτής της ευχέρειας από την αναθέτουσα θα προσέκρουε στο άκρο όριο που κατοχυρώνει το άρ. 102 παρ. 3 Ν. 4412/2016».

Εν προκειμένω, η έλλειψη παραπομπών στη δήλωση συμμόρφωσης της προσφεύγουσας αποτελεί σοβαρή εκ μέρους της ολιγωρία, αφού πρόκειται για ουσιώδη έλλειψη, και το Νοσοκομείο μας δεν νομιμοποιούταν να ζητήσει συμπληρωματικές διευκρινίσεις στη βάση του άρθρου 102 του Ν. 4412/2016, διότι αυτό θα οδηγούσε στη διάσωση της προσφοράς της προσφεύγουσας, η οποία θα ήταν αντίθετη στο νόμο και στις βασικές αρχές που διέπουν τους δημόσιους διαγωνισμούς.

Συνεπώς, ορθώς η επιτροπή αξιολόγησης απέρριψε την τεχνική προσφορά της προσφεύγουσας για τους ως άνω λόγους.

Ως εκ τούτου, οι ισχυρισμοί της προσφεύγουσας είναι μη νόμιμοι και προδήλως αβάσιμοι στο σύνολό τους.

Ως προς τον δεύτερο λόγο:

Β. Σύμφωνα με την πάγια νομολογία του ΣτΕ, η διακήρυξη αποτελεί το κανονιστικό πλαίσιο που δεσμεύει τόσο την Αρχή που διενεργεί το διαγωνισμό όσο και τους διαγωνιζομένους. Επιβάλλεται δε να προσδιορίζονται επακριβώς στην διακήρυξη τα προς συμμετοχή στο διαγωνισμό απαιτούμενα προσόντα και τα υποβλητέα, κατά την κατάθεση της προσφοράς, δικαιολογητικά και λοιπά στοιχεία. (ΣτΕ 1619/2008, Ολ. ΕΑ 136/2013, ΣτΕ ΕΑ 53/2011).

Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 92 παρ. 4 του Ν. 4412/2016 «4. Οι προσφορές και οι αιτήσεις συμμετοχής και τα περιλαμβανόμενα σε αυτές στοιχεία συντάσσονται στην ελληνική γλώσσα ή συνοδεύονται από επίσημη μετάφρασή τους στην ελληνική γλώσσα. Στα αλλοδαπά δημόσια έγγραφα και δικαιολογητικά εφαρμόζεται η Συνθήκη της Χάγης της 5ης. 10.1961, που

Αριθμός απόφασης: 345/2019

κυρώθηκε με το ν. 1497/1984 (Α' 188). «Ειδικά, τα αλλοδαπά ιδιωτικά έγγραφα μπορούν να συνοδεύονται από μετάφρασή τους στην ελληνική γλώσσα επικυρωμένη είτε από πρόσωπο αρμόδιο κατά τις διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας είτε από πρόσωπο κατά νόμο αρμόδιο της χώρας στην οποία έχει συνταχθεί το έγγραφο.». Στα έγγραφα της σύμβασης του άρθρου 53 μπορεί να ορίζεται ότι ενημερωτικά και τεχνικά φυλλάδια και άλλα έντυπα - εταιρικά ή μη - με ειδικό τεχνικό περιεχόμενο μπορούν να υποβάλλονται σε άλλη γλώσσα, χωρίς να συνοδεύονται από μετάφραση στην ελληνική».

Εν προκειμένω, σύμφωνα με τον ως άνω όρο της διακήρυξης «Τα αποδεικτικά έγγραφα συντάσσονται στην ελληνική γλώσσα ή συνοδεύονται από επίσημη μετάφρασή τους στην ελληνική γλώσσα. Στα αλλοδαπά δημόσια έγγραφα και δικαιολογητικά εφαρμόζεται η Συνθήκη της Χάγης της 5.10.1961, που κυρώθηκε με το ν. 1497/1984 (ΑÜ188). Ειδικά, τα αλλοδαπά ιδιωτικά έγγραφα μπορούν να συνοδεύονται από μετάφρασή τους στην ελληνική γλώσσα επικυρωμένη είτε από πρόσωπο αρμόδιο κατά τις διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας είτε από πρόσωπο κατά νόμο αρμόδιο της χώρας στην οποία έχει συνταχθεί το έγγραφο».

Κατά την ως άνω γραμματική διατύπωση, ο εν λόγω όρος της διακήρυξης δεν κατέλειπε ασάφεια στον διαγωνιζόμενο ως προς την έννοιά του και, συνεπώς, υφίστατο υποχρέωση του οικονομικού φορέα να προσκομίσει αποδεικτικά έγγραφα που έχουν συνταχθεί στην ελληνική γλώσσα ή που συνοδεύονται από επίσημη μετάφρασή τους στην ελληνική γλώσσα. Επίσης, στο άρθρο 2.1.4. αυτής δεν ορίζεται ότι τα ενημερωτικά και τεχνικά φυλλάδια και άλλα έντυπα - εταιρικά ή μη - με ειδικό τεχνικό περιεχόμενο μπορούν να υποβάλλονται σε άλλη γλώσσα, χωρίς να συνοδεύονται από μετάφραση στην ελληνική.

Ως εκ τούτου, και σύμφωνα με τα ως άνω, στη συγκεκριμένη διαγωνιστική διαδικασία, η μη προσκόμιση μεταφρασμένων ενημερωτικών και τεχνικών φυλλαδίων και άλλων εντύπων με ειδικό τεχνικό περιεχόμενο αντίκειται στους όρους της διακήρυξης και αποτελεί λόγο απόρριψης της προσφοράς ενός οικονομικού φορέα. Η προσφεύγουσα ουδέποτε συμπεριέλαβε στην προσφορά της μεταφρασμένα τεχνικά φυλλάδια, γεγονός που δεν το αρνείται στην προδικαστική προσφυγή της.

Αριθμός απόφασης: 345/2019

Συνεπώς, ορθώς η επιτροπή αξιολόγησης απέρριψε την προσφορά της προσφεύγουσας για τον ως άνω λόγο.

Ως εκ τούτου, ο ισχυρισμός της προσφεύγουσας είναι μη νόμιμος και προδήλως αβάσιμος στο σύνολό τους.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Αιτούμεθα να απορριφθεί η προδικαστική προσφυγή της εταιρείας με την επωνυμία «.....» ως μη πληρούσα τους γενικούς και ειδικούς όρους που έθετε η ως άνω διακήρυξη, καθώς οι λόγοι αυτής είναι προδήλως μη νόμιμοι και αβάσιμοι στο σύνολό τους [.....]».

14. Επειδή η παρ. 1 του άρθρου 18 του Ν. 4412/2016 ορίζει ότι: «Οι αναθέτουσες αρχές αντιμετωπίζουν τους οικονομικούς φορείς ισότιμα και χωρίς διακρίσεις και ενεργούν με διαφάνεια, τηρώντας την αρχή της αναλογικότητας, της αμοιβαίας αναγνώρισης, της προστασίας του δημόσιου συμφέροντος, της προστασίας των δικαιωμάτων των ιδιωτών, της ελευθερίας του ανταγωνισμού και της προστασίας του περιβάλλοντος και της βιώσιμης και αειφόρου ανάπτυξης. Ο σχεδιασμός των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων δεν γίνεται με σκοπό την εξαίρεσή τους από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος Βιβλίου (άρθρα 3 έως 221) ή τον τεχνητό περιορισμό του ανταγωνισμού. Ο ανταγωνισμός θεωρείται ότι περιορίζεται τεχνητά όταν οι διαδικασίες σύναψης συμβάσεων έχουν σχεδιαστεί με σκοπό την αδικαιολόγητα ευνοϊκή ή δυσμενή μεταχείριση ορισμένων οικονομικών φορέων. Οι αναθέτουσες αρχές λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να διασφαλίζεται η αποτελεσματικότητα των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων και η χρηστή δημοσιονομική διαχείριση των διατιθέμενων προς το σκοπό αυτό δημοσίων πόρων [.....]».

15. Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 53 παρ. 1 και 2 του ν. 4412/2016 « 1. Οι όροι των εγγράφων της σύμβασης πρέπει να είναι σαφείς και πλήρεις ώστε να επιτρέπουν την υποβολή άρθρων και συγκρίσιμων μεταξύ τους προσφορών. 2. Τα έγγραφα της σύμβασης [.....] περιέχουν ιδίως : [.....] ια) τα τεχνικά χαρακτηριστικά (προδιαγραφές), την ποσότητα και την περιγραφή των αγαθών, υπηρεσιών ή έργων, τον τρόπο της εκτέλεσης του ελέγχου και της διασφάλισης της ποιότητας, [.....] καθώς και άλλα χαρακτηριστικά, ανάλογα με το αντικείμενο της σύμβασης, [.....] ιζ) τους απαράβατους όρους, απόκλιση από τους οποίους συνεπάγεται την απόρριψη της προσφοράς, [.....]».

Αριθμός απόφασης: 345/2019

16. Επειδή στο άρθρο 54 του Ν.4412/2016 ορίζεται ότι: «1. Οι τεχνικές προδιαγραφές που ορίζονται στην περίπτωση 1 του Παραρτήματος VII του Προσαρτήματος Α΄ παρατίθενται στα έγγραφα της σύμβασης και καθορίζουν τα απαιτούμενα χαρακτηριστικά των έργων, των υπηρεσιών ή των αγαθών.

Τα χαρακτηριστικά αυτά μπορεί επίσης να αναφέρονται στη συγκεκριμένη διαδικασία ή μέθοδο παραγωγής ή παροχής των ζητούμενων έργων, αγαθών ή υπηρεσιών ή σε ειδική διαδικασία άλλου σταδίου του κύκλου ζωής τους, ακόμη και αν οι παράγοντες αυτοί δεν αποτελούν μέρος της υλικής τους υπόστασης, υπό την προϋπόθεση ότι συνδέονται με το αντικείμενο της σύμβασης και είναι ανάλογα με την αξία και τους σκοπούς της.

Οι τεχνικές προδιαγραφές μπορούν επίσης να καθορίζουν αν απαιτείται μεταβίβαση δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας.

Για όλες τις συμβάσεις που προορίζονται για χρήση από φυσικά πρόσωπα είτε πρόκειται για το ευρύ κοινό είτε για το προσωπικό της αναθέτουσας αρχής, οι τεχνικές προδιαγραφές, καταρτίζονται με τρόπο ώστε να λαμβάνουν υπόψη κριτήρια προσβασιμότητας για άτομα με αναπηρίες ή το σχεδιασμό για όλους τους χρήστες.

Αν έχουν υιοθετηθεί υποχρεωτικές απαιτήσεις προσβασιμότητας δυνάμει νομοθετικής πράξης της Ένωσης, οι τεχνικές προδιαγραφές, όσον αφορά τα κριτήρια προσβασιμότητας για άτομα με αναπηρίες ή τον σχεδιασμό για όλους τους χρήστες, καθορίζονται με παραπομπή στις εν λόγω απαιτήσεις.

2. Οι τεχνικές προδιαγραφές εξασφαλίζουν ισότιμη πρόσβαση των οικονομικών φορέων στη διαδικασία σύναψης σύμβασης και δεν έχουν ως αποτέλεσμα τη δημιουργία αδικαιολόγητων εμποδίων στο άνοιγμα των δημόσιων συμβάσεων στον ανταγωνισμό.

3. Οι τεχνικές προδιαγραφές διατυπώνονται με έναν από τους κατωτέρω τρόπους:

α) ως επιδόσεις ή λειτουργικές απαιτήσεις, συμπεριλαμβανομένων των περιβαλλοντικών χαρακτηριστικών, υπό την προϋπόθεση ότι οι παράμετροι είναι επαρκώς προσδιορισμένες ώστε να επιτρέπουν στους προσφέροντες να προσδιορίζουν το αντικείμενο της σύμβασης και στις αναθέτουσες αρχές να αναθέτουν τη σύμβαση,

β) με παραπομπή σε τεχνικές προδιαγραφές και, με σειρά προτεραιότητας, σε εθνικά πρότυπα που αποτελούν μεταφορά ευρωπαϊκών

Αριθμός απόφασης: 345/2019

πρότυπων, σε ευρωπαϊκές τεχνικές εγκρίσεις, σε κοινές τεχνικές προδιαγραφές, σε διεθνή πρότυπα, σε άλλα τεχνικά συστήματα αναφοράς που έχουν θεσπιστεί από ευρωπαϊκούς οργανισμούς τυποποίησης ή -όταν αυτά δεν υπάρχουν- σε εθνικά πρότυπα, σε εθνικές τεχνικές εγκρίσεις ή σε εθνικές τεχνικές προδιαγραφές στον τομέα του σχεδιασμού, του υπολογισμού και της εκτέλεσης των έργων και της χρησιμοποίησης των αγαθών, κάθε παραπομπή συνοδεύεται από τον όρο ή «ισοδύναμο»,

γ) ως επιδόσεις ή λειτουργικές απαιτήσεις κατά τα οριζόμενα στην περίπτωση α', με παραπομπή, ως τεκμήριο συμβατότητας προς τις εν λόγω επιδόσεις ή λειτουργικές απαιτήσεις, στις τεχνικές προδιαγραφές που αναφέρονται στην περίπτωση β',

δ) με παραπομπή στις τεχνικές προδιαγραφές που αναφέρονται στην περίπτωση β' για ορισμένα χαρακτηριστικά και με παραπομπή στις επιδόσεις ή στις λειτουργικές απαιτήσεις που αναφέρονται στην περίπτωση α' για ορισμένα άλλα χαρακτηριστικά.

4. Οι τεχνικές προδιαγραφές, εκτός εάν δικαιολογείται από το αντικείμενο της σύμβασης, δεν περιέχουν μνεία συγκεκριμένης κατασκευής ή προέλευσης ή ιδιαίτερης μεθόδου κατασκευής που να χαρακτηρίζει τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες που παρέχονται από έναν συγκεκριμένο οικονομικό φορέα ούτε εμπορικού σήματος, διπλώματος ευρεσιτεχνίας, τύπων ή συγκεκριμένης καταγωγής ή παραγωγής που θα είχε ως αποτέλεσμα να ευνοούνται ή να αποκλείονται ορισμένες επιχειρήσεις ή ορισμένα προϊόντα. Η εν λόγω μνεία επιτρέπεται, κατ' εξαίρεση, όταν δεν είναι δυνατόν να γίνει επαρκώς προσδιορισμένη και κατανοητή περιγραφή του αντικειμένου της σύμβασης κατ' εφαρμογή της παρ. 3. Η εν λόγω μνεία συνοδεύεται από τον όρο «ή ισοδύναμο».

5. Όταν η αναθέτουσα αρχή χρησιμοποιεί τη δυνατότητα παραπομπής στις τεχνικές προδιαγραφές που αναφέρονται στην περίπτωση β' της παρ. 3, δεν απορρίπτει προσφορά με την αιτιολογία ότι τα προσφερόμενα έργα, αγαθά ή οι υπηρεσίες δεν πληρούν τις τεχνικές προδιαγραφές στις οποίες έχει παραπέμψει, εφόσον ο προσφέρων αποδεικνύει στην προσφορά του, με κάθε ενδεδειγμένο μέσο, συμπεριλαμβανομένων των αποδεικτικών μέσων που αναφέρονται στο άρθρο 56, ότι οι λύσεις που προτείνει πληρούν κατά

Αριθμός απόφασης: 345/2019

ισοδύναμο τρόπο τις απαιτήσεις που καθορίζονται από τις τεχνικές προδιαγραφές.

6. Όταν η αναθέτουσα αρχή χρησιμοποιεί τη δυνατότητα που αναφέρεται στην περίπτωση α΄ της παρ. 3 για τη διατύπωση των τεχνικών προδιαγραφών με αναφορά στις επιδόσεις ή στις λειτουργικές απαιτήσεις, δεν απορρίπτει προσφορά έργων, αγαθών ή υπηρεσιών που πληρούν ένα εθνικό πρότυπο το οποίο αποτελεί μεταφορά ευρωπαϊκού προτύπου, μία ευρωπαϊκή τεχνική έγκριση, μία κοινή τεχνική προδιαγραφή, ένα διεθνές πρότυπο ή ένα τεχνικό πλαίσιο αναφοράς που έχει εκπονηθεί από έναν ευρωπαϊκό οργανισμό τυποποίησης, εφόσον οι εν λόγω προδιαγραφές καλύπτουν τις επιδόσεις ή τις λειτουργικές απαιτήσεις που ορίζει.

7. Οι τεχνικές προδιαγραφές καθορίζονται και εγκρίνονται πριν την έναρξη της διαδικασίας σύναψης της σύμβασης κατά το άρθρο 61.[...]

9. Ειδικά για τις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και παροχής γενικών υπηρεσιών, κατά την κατάρτιση των τεχνικών προδιαγραφών οι αναθέτουσες αρχές λαμβάνουν υπόψη τις ενιαίες προδιαγραφές που εκπονούνται από τις ΕΚΑΑ των περιπτώσεων β΄ και γ΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 41 και αναρτώνται στο ΕΣΗΔΗΣ. Στις περιπτώσεις διαδικασίας σύναψης δημόσιας σύμβασης η οποία διενεργείται από ΚΑΑ, οι τεχνικές προδιαγραφές καθορίζονται είτε από την αναθέτουσα αρχή είτε από την ΚΑΑ. Αν έχουν καθοριστεί από την αναθέτουσα αρχή, ελέγχονται, τροποποιούνται, όπου απαιτείται, και εγκρίνονται από την ΚΑΑ».

17.Επειδή στο άρθρο 91 του Ν.4412/2016 ορίζεται ότι: «]1. Η αναθέτουσα αρχή με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου και της αξιολόγησης των προσφορών, απορρίπτει, σε κάθε περίπτωση, προσφορά:

α) Η οποία αποκλίνει από τα άρθρα 92 έως 100, και 102 έως 104 ή υποβλήθηκε κατά παράβαση των απαράβατων όρων περί σύνταξης και υποβολής της προσφοράς, όπως οι όροι αυτοί ορίζονται στα έγγραφα της σύμβασης.

β) Η οποία περιέχει ατέλειες, ελλείψεις, ασάφειες ή σφάλματα, εφόσον αυτά δεν επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση ή, εφόσον επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση, δεν έχουν αποκατασταθεί κατά την αποσαφήνιση και τη συμπλήρωση της, σύμφωνα με το άρθρο 102.

Αριθμός απόφασης: 345/2019

γ) Για την οποία ο προσφέρων δεν έχει παράσχει τις απαιτούμενες εξηγήσεις, εντός της προκαθορισμένης προθεσμίας ή η εξήγηση δεν είναι αποδεκτή από την αναθέτουσα αρχή, σύμφωνα με το άρθρο 102.

δ) Η οποία είναι εναλλακτική προσφορά, αν τέτοια δεν επιτρέπεται ή, αν επιτρέπεται, δεν πληροί τις ελάχιστες απαιτήσεις των εγγράφων της σύμβασης [...].».

18. Επειδή στο άρθρο 93 του Ν.4412/2016 ορίζεται ότι: «[...]4. Οι προσφορές και οι αιτήσεις συμμετοχής και τα περιλαμβανόμενα σε αυτές στοιχεία συντάσσονται στην ελληνική γλώσσα ή συνοδεύονται από επίσημη μετάφρασή τους στην ελληνική γλώσσα. Στα αλλοδαπά δημόσια έγγραφα και δικαιολογητικά εφαρμόζεται η Συνθήκη της Χάγης της 5ης.10.1961, που κυρώθηκε με το ν. 1497/1984 (Α' 188). Ειδικά, τα αλλοδαπά ιδιωτικά έγγραφα μπορούν να συνοδεύονται από μετάφρασή τους στην ελληνική γλώσσα επικυρωμένη είτε από πρόσωπο αρμόδιο κατά τις διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας είτε από πρόσωπο κατά νόμο αρμόδιο της χώρας στην οποία έχει συνταχθεί το έγγραφο. Στα έγγραφα της σύμβασης του άρθρου 53 μπορεί να ορίζεται ότι ενημερωτικά και τεχνικά φυλλάδια και άλλα έντυπα - εταιρικά ή μη - με ειδικό τεχνικό περιεχόμενο μπορούν να υποβάλλονται σε άλλη γλώσσα, χωρίς να συνοδεύονται από μετάφραση στην ελληνική [...].».

19. Επειδή στο άρθρο 94 του Ν.4412/2016 ορίζεται ότι: «[...]4. Στις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων προμηθειών και γενικών υπηρεσιών ο φάκελος της τεχνικής προσφοράς περιέχει ιδίως τα έγγραφα και τα δικαιολογητικά που τεκμηριώνουν την τεχνική επάρκεια, χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση των προσφορών και περιγράφονται στα έγγραφα της σύμβασης».

20. Επειδή στο άρθρο 102 του Ν.4412/2016 ορίζεται ότι: « 1. Κατά τη διαδικασία αξιολόγησης των προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να καλεί εγγράφως τους προσφέροντες ή τους υποψηφίους να διευκρινίζουν ή να συμπληρώνουν τα έγγραφα ή δικαιολογητικά που έχουν υποβάλει, μέσα σε εύλογη προθεσμία, η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη από επτά (7) ημέρες από την ημερομηνία κοινοποίησης σε αυτούς της σχετικής πρόσκλησης. Οποιαδήποτε διευκρίνιση ή συμπλήρωση που υποβάλλεται από τους προσφέροντες ή υποψηφίους, χωρίς να έχει ζητηθεί από την αναθέτουσα αρχή, δεν λαμβάνεται υπόψη.

2. Η πιο πάνω διευκρίνιση ή η συμπλήρωση αφορά μόνο τις ασάφειες, επουσιώδεις πλημμέλειες ή πρόδηλα τυπικά σφάλματα που επιδέχονται διόρθωση ή συμπλήρωση, ιδίως δε παράλειψη μονογραφών, διακεκομμένη αρίθμηση, ελαττώματα συσκευασίας και σήμανσης του φακέλου και των υποφακέλων των προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής, λεκτικές και φραστικές αποκλίσεις των εγγράφων της προσφοράς από την ορολογία των εγγράφων της σύμβασης, που δεν επιφέρουν έννομες συνέπειες ως προς το περιεχόμενό τους, ελλείψεις ως προς τα νομιμοποιητικά στοιχεία, πλημμελής σήμανση αντιγράφων που εκδίδονται, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 4250/2014 (Α' 74), μεταφράσεων και λοιπών πιστοποιητικών ή βεβαιώσεων, διαφοροποίηση της δομής των εγγράφων της προσφοράς από τα υποδείγματα, υποχρεωτικά ή μη, που θεσπίζονται με νόμο, κανονιστικές πράξεις ή τα έγγραφα της σύμβασης. Η συμπλήρωση ή η διευκρίνιση, κατά το πρώτο εδάφιο, δεν επιτρέπεται να έχει ως συνέπεια μεταγενέστερη αντικατάσταση ή υποβολή εγγράφων σε συμμόρφωση με τους όρους της διακήρυξης, αλλά μόνο τη διευκρίνιση ή συμπλήρωση, ακόμη και με νέα έγγραφα, εγγράφων ή δικαιολογητικών που έχουν ήδη υποβληθεί.

3. Η διευκρίνιση ή η συμπλήρωση δεν πρέπει να εισάγει διακρίσεις, άνιση μεταχείριση των οικονομικών φορέων ή να έχει ως συνέπεια ευνοϊκή μεταχείριση συγκεκριμένου οικονομικού φορέα στη διαδικασία ανάθεσης της δημόσιας σύμβασης.

4. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να καλεί εγγράφως τους προσφέροντες να διευκρινίσουν, μέσα σε εύλογη προθεσμία η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη από επτά (7) ημέρες από την ημερομηνία κοινοποίησης της σχετικής πρόσκλησης, το περιεχόμενο της τεχνικής ή οικονομικής προσφοράς που έχουν υποβάλει, αν περιέχει ασάφειες ή ήσσονος σημασίας ατέλειες, επουσιώδεις παραλείψεις ή πρόδηλα τυπικά ή υπολογιστικά σφάλματα που η αναθέτουσα αρχή κρίνει ότι μπορεί να θεραπευθούν. Η διευκρίνιση αυτή δεν πρέπει να έχει ως αποτέλεσμα την ουσιώδη αλλοίωση της προσφοράς και δεν πρέπει να προσδίδει αθέμιτο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα στη συγκεκριμένη προσφορά σε σχέση με τις λοιπές.

5. Η παροχή της δυνατότητας διευκρινίσεων στον προσφέροντα ή υποψήφιο, σύμφωνα με τις παραγράφους 1 έως 4, είναι υποχρεωτική για την

Αριθμός απόφασης: 345/2019

αναθέτουσα αρχή, αν επίκειται αποκλεισμός του από τη διαδικασία, λόγω ασαφειών των δικαιολογητικών και εγγράφων της προσφοράς».

21. Επειδή στο άρθρο 346 του Ν. 4412/2016 ορίζεται ότι: «Κάθε ενδιαφερόμενος, ο οποίος έχει ή είχε συμφέρον να του ανατεθεί σύμβαση των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 1 του άρθρου 1 και έχει υποστεί ή ενδέχεται να υποστεί ζημία από εκτελεστή πράξη ή παράλειψη της αναθέτουσας αρχής κατά παράβαση της ευρωπαϊκής ή εσωτερικής νομοθεσίας, έχει δικαίωμα να προσφύγει στην Αρχή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (ΑΕΠΠ), σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο 360 και να ζητήσει προσωρινή προστασία, σύμφωνα με το άρθρο 366, ακύρωση παράνομης πράξης ή παράλειψης της αναθέτουσας αρχής, σύμφωνα με το άρθρο 367 ή ακύρωση σύμβασης η οποία έχει συναφθεί παράνομα, σύμφωνα με το άρθρο 368».

22. Επειδή στο άρθρο 360 του Ν. 4412/2016 ορίζεται ότι: «1. Κάθε ενδιαφερόμενος ο οποίος έχει ή είχε συμφέρον να του ανατεθεί συγκεκριμένη σύμβαση του νόμου αυτού και έχει ή είχε υποστεί ή ενδέχεται να υποστεί ζημία από εκτελεστή πράξη ή παράλειψη της αναθέτουσας αρχής κατά παράβαση της νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της εσωτερικής νομοθεσίας, υποχρεούται, πριν από την υποβολή των προβλεπόμενων στον Τίτλο 3 ένδικων βοηθημάτων, να ασκήσει προδικαστική προσφυγή ενώπιον της ΑΕΠΠ κατά της σχετικής πράξης ή παράλειψης της αναθέτουσας αρχής. 2. Η άσκηση της προδικαστικής προσφυγής αποτελεί προϋπόθεση για την άσκηση των ένδικων βοηθημάτων του Τίτλου 3 κατά των εκτελεστών πράξεων ή παραλείψεων των αναθετουσών αρχών. 3. Δεν επιτρέπεται η άσκηση άλλης διοικητικής προσφυγής κατά των εκτελεστών πράξεων ή παραλείψεων της αναθέτουσας αρχής κατά τη διαδικασία της ανάθεσης δημόσιων συμβάσεων εκτός από την προδικαστική προσφυγή της παραγράφου 1».

[.....]».

23. Επειδή σύμφωνα με τους όρους της διακήρυξης ορίζεται ότι: «[...] 2.1.4 Γλώσσα Τα έγγραφα της σύμβασης έχουν συνταχθεί στην ελληνική γλώσσα. Τυχόν ενστάσεις ή προδικαστικές προσφυγές υποβάλλονται στην ελληνική γλώσσα. Τα αποδεικτικά έγγραφα συντάσσονται στην ελληνική γλώσσα ή συνοδεύονται από επίσημη μετάφρασή τους στην ελληνική γλώσσα. Στα αλλοδαπά δημόσια έγγραφα και δικαιολογητικά εφαρμόζεται η Συνθήκη

Αριθμός απόφασης: 345/2019

της Χάγης της 5.10.1961, που κυρώθηκε με το ν. 1497/1984 (Α'188). Οι προσφορές και τα περιλαμβανόμενα σε αυτές στοιχεία συντάσσονται στην ελληνική γλώσσα ή συνοδεύονται από επίσημη μετάφρασή τους στην ελληνική γλώσσα. Στα αλλοδαπά δημόσια έγγραφα και δικαιολογητικά εφαρμόζεται η Συνθήκη της Χάγης της 5ης.10.1961, που κυρώθηκε με το ν. 1497/1984 (Α'188). Ειδικά, τα αλλοδαπά ιδιωτικά έγγραφα μπορούν να συνοδεύονται από μετάφρασή τους στην ελληνική γλώσσα επικυρωμένη είτε από πρόσωπο αρμόδιο κατά τις διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας είτε από πρόσωπο κατά νόμο αρμόδιο της χώρας στην οποία έχει συνταχθεί το έγγραφο. Τα αποδεικτικά έγγραφα συντάσσονται στην ελληνική γλώσσα ή συνοδεύονται από επίσημη μετάφρασή τους στην ελληνική γλώσσα. Στα αλλοδαπά δημόσια έγγραφα και δικαιολογητικά εφαρμόζεται η Συνθήκη της Χάγης της 5.10.1961, που κυρώθηκε με το ν. 1497/1984 (Α'188). Ειδικά, τα αλλοδαπά ιδιωτικά έγγραφα μπορούν να συνοδεύονται από μετάφρασή τους στην ελληνική γλώσσα επικυρωμένη είτε από πρόσωπο αρμόδιο κατά τις διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας είτε από πρόσωπο κατά νόμο αρμόδιο της χώρας στην οποία έχει συνταχθεί το έγγραφο. Κάθε μορφής επικοινωνία με την αναθέτουσα αρχή, καθώς και μεταξύ αυτής και του αναδόχου, θα γίνονται υποχρεωτικά στην ελληνική γλώσσα.[.....]2.2.7 Πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ - ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΓΓΡΑΦΗ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ - Αντικείμενου της Σύμβασης) Οι οικονομικοί φορείς για την παρούσα διαδικασία σύναψης σύμβασης απαιτείται να διαθέτουν, τόσο οι ίδιοι όσο και η κατασκευάστρια εταιρεία των προς προμήθεια ειδών, πιστοποιητικά διαχείρισης ποιότητας κατά ISO 9001:2008, επικαιροποιημένα και σε ισχύ, που έχουν εκδοθεί από επίσημο ινστιτούτο ελέγχου ποιότητας ή υπηρεσία αναγνωρισμένων ικανοτήτων. Τα προσφερόμενα είδη (εξοπλισμός - αναλώσιμα - αντιδραστήρια) πρέπει να φέρουν ανάλογα την ένδειξη CE. Για τον λόγο αυτό πρέπει οι συμμετέχοντες να καταθέσουν δήλωση συμμόρφωσης που αφορούν στον συνοδό εξοπλισμό (αναλυτές), και στα αντιδραστήρια, calibrators, controls με τα τεχνικά τους φυλλάδια. Για τα in vitro διαγνωστικά ιατροτεχνολογικά προϊόντα ισχύει η εναρμόνιση της Ελληνικής Νομοθεσίας προς την οδηγία 98/79/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Οκτωβρίου 1998, ΚΥΑ ΔΥ8δ/οικ.3607/892/2001 (ΦΕΚ 1060/Β/10-8-2001). Οι προσφερόμενοι

Αριθμός απόφασης: 345/2019

αναλυτές θα πρέπει να είναι καινούργιοι, αμεταχείριστοι και να μην προέρχονται από ανακατασκευή. Οι Εταιρείες Εμπορίας και Διακίνησης Ιατροτεχνολογικών Προϊόντων οφείλουν να προσκομίσουν Πιστοποιητικό Συστήματος Ποιότητας (ISO) σύμφωνα με την Ε3/833/99 Κοινή Υπουργική Απόφαση όπως αυτή τροποποιήθηκε και ισχύει σήμερα με την 1348/2004 αντίστοιχη. [...] 2.4.3.2 Η τεχνική προσφορά θα πρέπει να καλύπτει όλες τις απαιτήσεις και τις προδιαγραφές που έχουν τεθεί από την αναθέτουσα αρχή με το κεφάλαιο "Απαιτήσεις-Τεχνικές Προδιαγραφές" του Παραρτήματος II της Διακήρυξης, περιγράφοντας ακριβώς πώς οι συγκεκριμένες απαιτήσεις και προδιαγραφές πληρούνται. Περιλαμβάνει ιδίως τα έγγραφα και δικαιολογητικά, βάσει των οποίων θα αξιολογηθεί η καταλληλότητα των προσφερόμενων ειδών, με βάση το κριτήριο ανάθεσης, σύμφωνα με τα αναλυτικώς αναφερόμενα στο ως άνω Παράρτημα [...] 2.4.6 Λόγοι απόρριψης προσφορών Η αναθέτουσα αρχή με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου και της αξιολόγησης των προσφορών, απορρίπτει, σε κάθε περίπτωση, προσφορά: α) η οποία δεν υποβάλλεται εμπρόθεσμα, με τον τρόπο και με το περιεχόμενο που ορίζεται πιο πάνω και συγκεκριμένα στις παραγράφους 2.4.1 (Γενικοί όροι υποβολής προσφορών), 2.4.2. (Χρόνος και τρόπος υποβολής προσφορών), 2.4.3. (Περιεχόμενο φακέλων δικαιολογητικών συμμετοχής, τεχνικής προσφοράς), 2.4.4. (Περιεχόμενο φακέλου οικονομικής προσφοράς, τρόπος σύνταξης και υποβολής οικονομικών προσφορών), 2.4.5. (Χρόνος ισχύος προσφορών), 3.1. (Αποσφράγιση και αξιολόγηση προσφορών), 3.2 (Πρόσκληση υποβολής δικαιολογητικών προσωρινού αναδόχου) της παρούσας, β) η οποία περιέχει ατέλειες, ελλείψεις, ασάφειες ή σφάλματα, εφόσον αυτά δεν επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση ή εφόσον επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση, δεν έχουν αποκατασταθεί κατά την αποσαφήνιση και την συμπλήρωσή της σύμφωνα με την παράγραφο 3.1.1. της παρούσας διακήρυξης, γ) για την οποία ο προσφέρων δεν έχει παράσχει τις απαιτούμενες εξηγήσεις, εντός της προκαθορισμένης προθεσμίας ή η εξήγηση δεν είναι αποδεκτή από την αναθέτουσα αρχή σύμφωνα με την παράγραφο 3.1.1. της παρούσας και το άρθρο 102 του ν. 4412/2016, δ) η οποία είναι εναλλακτική προσφορά, [...] θ) η οποία παρουσιάζει ελλείψεις ως προς τα δικαιολογητικά που ζητούνται από

Αριθμός απόφασης: 345/2019

τα έγγραφα της παρούσης διακήρυξης και αποκλίσεις ως προς τους όρους και τις τεχνικές προδιαγραφές της σύμβασης».

Περαιτέρω, στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι - Αναλυτική Περιγραφή ΕΙΔΙΚΩΝ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ Αντικείμενου της Σύμβασης ορίζεται ότι: «*Η Τεχνική Προσφορά συντάσσεται συμπληρώνοντας την αντίστοιχη ειδική ηλεκτρονική φόρμα του συστήματος. Στην συνέχεια, το σύστημα παράγει σχετικό ηλεκτρονικό αρχείο, σε μορφή pdf, το οποίο υπογράφεται ψηφιακά και υποβάλλεται από τον προσφέροντα. Τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στην ειδική ηλεκτρονική φόρμα του συστήματος και του παραγόμενου ψηφιακά υπογεγραμμένου ηλεκτρονικού αρχείου πρέπει να ταυτίζονται. Σε αντίθετη περίπτωση, το σύστημα παράγει σχετικό μήνυμα και ο προσφέρων καλείται να παράγει εκ νέου το ηλεκτρονικό αρχείο pdf. Εφόσον οι τεχνικές προδιαγραφές δεν έχουν αποτυπωθεί στο σύνολό τους στις ειδικές ηλεκτρονικές φόρμες του συστήματος, ο προσφέρων επισυνάπτει ψηφιακά υπογεγραμμένα τα σχετικά ηλεκτρονικά αρχεία. Στον (υπό) φάκελο «Δικαιολογητικά Συμμετοχής - Τεχνική Προσφορά», υποβάλλονται ηλεκτρονικά και φέρουν ψηφιακή υπογραφή όλα τα απαιτούμενα δικαιολογητικά καθώς επίσης και Πλήρης τεχνική περιγραφή στην ελληνική γλώσσα, σε πλήρη ανταπόκριση - παραπομπή (ανά κεφάλαιο και παράγραφο) τόσο με τις τεχνικές προδιαγραφές και τους λοιπούς όρους της διακήρυξης. Προς τούτο συντάσσεται και υποβάλλεται ψηφιακά υπογεγραμμένος ο Πίνακας Συμμόρφωσης. Τα στοιχεία και δικαιολογητικά της τεχνικής προσφοράς του προσφέροντος υποβάλλονται από αυτόν ηλεκτρονικά σε μορφή αρχείου τύπου .pdf και προσκομίζονται από αυτόν εντός τριών (3) εργάσιμων ημερών από την ηλεκτρονική υποβολή. Όταν υπογράφονται από τον ίδιο φέρουν ψηφιακή υπογραφή. Οι δηλώσεις του παρόντος άρθρου υπογράφονται ψηφιακά από τους έχοντες υποχρέωση προς τούτο και δεν απαιτείται σχετική θεώρηση. Τονίζεται ιδιαίτερα ότι οι Τεχνικές Προσφορές δεν πρέπει να έχουν καμία απολύτως άμεση ή έμμεση αναφορά στα οικονομικά στοιχεία των Προσφορών. Σε περίπτωση που διαπιστωθεί κάτι τέτοιο, η προσφορά αποκλείεται από περαιτέρω αξιολόγηση κατόπιν γνωμοδότησης της Επιτροπής».*

Στο δε ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ - Ειδική Συγγραφή Υποχρεώσεων, Α.ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΙΑΤΡΟΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ προβλέπεται ότι: «*α. Τα προσφερόμενα προϊόντα πρέπει να είναι πιστοποιημένα από*

Αριθμός απόφασης: 345/2019

κοινοποιημένο οργανισμό που βρίσκεται εγκαταστημένος και λειτουργεί νόμιμα στο έδαφος ενός από τα Κράτη Μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και να φέρουν σε ευκρινή θέση του τελικού περιέκτη τους την προβλεπόμενη σήμανση CE, η οποία αποδεικνύει την συμμόρφωσή τους με τις απαιτήσεις:

- της Οδηγίας 93/42/ΕΟΚ, (ΔΥ8δ/Γ.Π.οικ. 130648 - Εναρμόνιση της εθνικής νομοθεσίας προς τις διατάξεις της Οδηγίας 93/42/ΕΟΚ «περί ιατροτεχνολογικών προϊόντων»- ΦΕΚ 2198/τεύρ. Β/02-10-09) και

- της Οδηγίας 98/79/ΕΚ (ΔΥ8δ/οικ.3607/892 - Εναρμόνιση της Ελληνικής Νομοθεσίας προς την Οδηγία 98/79/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Οκτωβρίου 1998 για τα *in vitro* διαγνωστικά ιατροτεχνολογικά προϊόντα (ΦΕΚ 1060/Β/10-8-2001).

Τα ιατροτεχνολογικά και τα *in vitro* διαγνωστικά ιατροτεχνολογικά προϊόντα που υπάγονται στις παραπάνω αποφάσεις (ΔΥ8δ/Γ.Π.οικ.130648 και ΔΥ8δ/οικ.3607/892) τόσο κατά τη φάση σύνταξης της διακήρυξης, όσο και κατά τη φάση σύναψης της αντίστοιχης σύμβασης, πρέπει να διασφαλίζεται με τη διατύπωση κάθε φορά των ανάλογων ενδεικνυομένων όρων, ότι τα εν λόγω ιατροτεχνολογικά προϊόντα θα είναι σύμφωνα προς τις απαιτήσεις των σχετικών ΚΥΑ κατά το χρόνο παράδοσης τους, είτε πρόκειται για παράδοση εντός των συμβατικών προθεσμιών, είτε για εκπρόθεσμη, ώστε τα προϊόντα αυτά να φέρουν οπωσδήποτε την προβλεπόμενη από τη σχετική ΚΥΑ σήμανση CE.

β. Οι προμηθεύτριες εταιρείες θα πρέπει στις προσφορές τους να δηλώνουν ότι συμμορφώνονται με την ΚΥΑ ΔΥ8δ/ΓΠ/1348/2004 «Αρχές και κατευθυντήριες γραμμές ορθής πρακτικής διανομής ιατροτεχνολογικών προϊόντων» (ΦΕΚ 32/Β/16-01-2004) ως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.

γ. Η τοποθέτηση των επισημάνσεων της συσκευασίας, που αναφέρονται παραπάνω και θεωρούνται ουσιώδεις προϋποθέσεις για την αποδοχή των προσφερομένων προϊόντων, ή όποιων άλλων επισημάνσεων, πρέπει να έχει γίνει αποκλειστικά και μόνον από το πρόσωπο ή την επιχείρηση που θεωρείται κατασκευαστής των προϊόντων σύμφωνα με τις διατάξεις των Οδηγιών 93/42/ΕΟΚ, (ΔΥ8δ/Γ.Π.οικ. 130648 - ΦΕΚ 2198/τεύχ. Β/02-10-09) και 98/79/ΕΚ

(ΔΥ8δ/οικ.3607/892, ΦΕΚ 1060/Β/10-8-2001). Προσφορές προϊόντων που φέρουν επισημάνσεις πάσης φύσεως που έχουν τοποθετηθεί, σε

Αριθμός απόφασης: 345/2019

οποιοδήποτε μέρος της συσκευασίας τους, από τρίτους, ακόμη και εάν οι τρίτοι αυτοί διαθέτουν την ιδιότητα του διανομέα, εισαγωγέα ή εξουσιοδοτημένου αντιπροσώπου, απορρίπτονται ως απαράδεκτες. Τυχόν παράβαση του όρου αυτού κατά την διάρκεια εκτέλεσης των συμβάσεων θα αποτελεί λόγο μη αποδοχής των παραδιδόμενων υλικών [...]» και στη σελ. 62 της Διακήρυξης ορίζεται ότι: «[...]Στη Στήλη «ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΗ», περιγράφονται αναλυτικά οι αντίστοιχοι τεχνικοί όροι, υποχρεώσεις ή επεξηγήσεις για τα οποία θα πρέπει να δοθούν αντίστοιχες απαντήσεις. Αν στη στήλη «ΑΠΑΙΤΗΣΗ» έχει συμπληρωθεί η λέξη «ΝΑΙ» ή ένας αριθμός (που σημαίνει υποχρεωτικό αριθμητικό μέγεθος της προδιαγραφής και απαιτεί συμμόρφωση) τότε η αντίστοιχη προδιαγραφή είναι υποχρεωτική για τον υποψήφιο Ανάδοχο, θεωρούμενη ως απαράβατος όρος σύμφωνα με την παρούσα Διακήρυξη. Προσφορές που δεν καλύπτουν πλήρως απαράβατους όρους απορρίπτονται ως απαράδεκτες. Στη στήλη «ΑΠΑΝΤΗΣΗ» σημειώνεται η απάντηση του Αναδόχου που έχει τη μορφή ΝΑΙ/ΟΧΙ εάν η αντίστοιχη προδιαγραφή πληρούται ή όχι από την Προσφορά ή ένα αριθμητικό μέγεθος που δηλώνει την ποσότητα του αντίστοιχου χαρακτηριστικού στην Προσφορά. Απλή κατάφαση ή επεξήγηση δεν αποτελεί απόδειξη πλήρωσης της προδιαγραφής και η αρμόδια Επιτροπή έχει την υποχρέωση ελέγχου και επιβεβαίωσης της πλήρωσης της απαίτησης (ιδιαίτερα αν αυτή αποτελεί ελάχιστη). Στη στήλη «ΠΑΡΑΠΟΜΠΗ» θα καταγραφεί η σαφής παραπομπή σε Παράρτημα της Τεχνικής Προσφοράς το οποίο θα περιλαμβάνει αριθμημένα Τεχνικά Φυλλάδια κατασκευαστών, ή αναλυτικές τεχνικές περιγραφές των υπηρεσιών, του εξοπλισμού ή του τρόπου διασύνδεσης και λειτουργίας ή αναφορές μεθοδολογίας εγκατάστασης και υποστήριξης κλπ., που κατά την κρίση του υποψηφίου Αναδόχου τεκμηριώνουν τα στοιχεία των Πινάκων Συμμόρφωσης. Στην αρχή του Παραρτήματος καταγράφεται αναλυτικός πίνακας των περιεχόμενων του. Είναι ιδιαίτερα επιθυμητή η πληρέστερη συμπλήρωση των παραπομπών, οι οποίες πρέπει να είναι κατά το δυνατόν συγκεκριμένες (π.χ. Τεχνικό Φυλλάδιο 3, Σελ. 4 Παράγραφος 4, κ.λπ.). Αντίστοιχα στο τεχνικό φυλλάδιο ή στη σχετική αναφορά, μεθοδολογικό εργαλείο, τεχνική κτλ θα υπογραμμιστεί το σημείο που τεκμηριώνει τη συμφωνία ή υπερκάλυψη και θα σημειωθεί η αντίστοιχη παράγραφος του Πίνακα Συμμόρφωσης στην οποία καταγράφεται η ζητούμενη προδιαγραφή (π.χ. Προδ. 4.18). Τονίζεται ότι είναι

Αριθμός απόφασης: 345/2019

υποχρεωτική η απάντηση σε όλα τα σημεία των ΠΙΝΑΚΩΝ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ και η παροχή όλων των πληροφοριών που ζητούνται. Η αρμόδια Επιτροπή θα αξιολογήσει τα παρεχόμενα από τους υποψήφιους Αναδόχους στοιχεία κατά την αξιολόγηση των Τεχνικών Προσφορών. Σε περίπτωση που δεν έχει συμπληρωθεί η στήλη «ΑΠΑΝΤΗΣΗ», για έστω και ένα από τους όρους στον πίνακα συμμόρφωσης, τότε θεωρείται ότι δεν υπάρχει απάντηση στο σχετικό όρο [...].».

24. Επειδή, κατά τα παγίως γενόμενα δεκτά από τη νομολογία, η Διακήρυξη του διαγωνισμού αποτελεί κανονιστική πράξη, η οποία διέπει το διαγωνισμό και δεσμεύει τόσο την αναθέτουσα αρχή, η οποία διενεργεί αυτόν (ΕΣ Πράξεις VI Τμήματος 78/2007,19/2005,31/2003), όσο και τους διαγωνιζόμενους. Η δε παράβαση των διατάξεων (όρων) αυτής, οδηγεί σε ακυρότητα των εγκριτικών πράξεων του αποτελέσματος του διαγωνισμού και των κατακυρωτικών αυτού πράξεων (ΟΛΣΤΕ 2137/1993). Κατά συνέπεια, τυχόν παράβαση ουσιώδους όρου της διακήρυξης, είτε κατά τη διάρκεια του διαγωνισμού, είτε κατά τη συνομολόγηση της σύμβασης, καθιστά μη νόμιμη τη σχετική διαδικασία (ΕΣ Πράξη VI Τμήματος 78/2007). Περαιτέρω, οι τεχνικές προδιαγραφές συνιστούν στο σύνολο τους, απαραίτους όρους της διακήρυξης πλην εάν ορίζεται ότι είναι προαιρετικές ή ότι είναι αποδεκτή η πλήρωση μέρους μόνο αυτών (ΔΕφΑθ αναστ. 230/2012).

25. Επειδή, όπως αναφέρεται ρητώς στο άρθρο 18 του ν. 4412/2016 και παγίως έχει κριθεί από τη νομολογία (ΣΤΕ Β' Τμήμα 1135/2010), οι όροι διακήρυξης διαγωνισμού για την ανάθεση σύμβασης δημόσιας προμήθειας πρέπει να μην παραβιάζουν τις θεμελιώδεις αρχές του ελεύθερου ανταγωνισμού και της ίσης μεταχείρισης των επιχειρηματιών, τόσο κατά την εκπόνηση των όρων της διακήρυξης όσο και κατά τη διαγωνιστική διαδικασία (βλ., μεταξύ άλλων, για την αρχή της ίσης μεταχείρισης των οικονομικών φορέων στο πλαίσιο ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων τις αποφάσεις: της 29ης Απριλίου 2004, *Επιτροπή κατά CAS Succhi di Frutta*, C-496/99 P, EU:C:2004:236, σκέψη 110, και της 12ης Μαρτίου 2015, *eVigilo*, C-538/13, EU:C:2015:166, σκέψη 33, της 22ας Ιουνίου 1993, *Επιτροπή κατά Δανίας*, C-243/89, EU:C:1993:257, σκέψη 33, της 25ης Απριλίου 1996, *Επιτροπή κατά Βελγίου*, C-87/94, EU:C:1996:161, σκέψη 51, της 18ης Οκτωβρίου 2001, *SIAC Construction*, C-19/00, EU:C:2001:553, σκέψη 33, της 16ης Δεκεμβρίου

Αριθμός απόφασης: 345/2019

2008, *Μηχανική*, C-213/07, EU:C:2008:731, σκέψη 45, της 24ης Μαΐου 2016, *MT Højgaard και Züblin*, C-396/14, EU:C:2016:347, σκέψη 37, της 25ης Απριλίου 1996, *Επιτροπή κατά Βελγίου*, C-87/94, EU:C:1996:161, σκέψη 54, της 12ης Δεκεμβρίου 2002, *Universale-Bau*, C-470/99, EU:C:2002:746, σκέψη 93, της 12ης Μαρτίου 2015, *eVigilo*, C-538/13, EU:C:2015:166, σκέψη 33, της 29ης Μαρτίου 2012, *SAG ELV Slovensko* κ.λπ., C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 36, καθώς και της 10ης Οκτωβρίου 2013, *Manova*, C-336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 31).

26. Επειδή, περαιτέρω επιβάλλεται η εφαρμογή των όρων της διακήρυξης κατά τρόπο ενιαίο για όλους τους προσφέροντες κατά την υποβολή, αλλά και αξιολόγηση προσφορών (ΔΕΕ, απόφαση της 18ης Οκτωβρίου 2001, C-19/00 *Siac Construction Ltd*, Συλλογή 2001, σ. I-7725, σκέψεις 34 και 44 και απόφαση της 25ης Απριλίου 1996, C-87/94, *Επιτροπή κατά Βελγίου*, Συλλογή 1996, σ. I-2043, σκέψη 54).

27. Επειδή η αρχή της ίσης μεταχείρισης προϋποθέτει, περαιτέρω, ότι όλοι οι όροι και τρόποι διεξαγωγής της διαδικασίας αναθέσεως πρέπει να διατυπώνονται με σαφήνεια, ακρίβεια και χωρίς αμφισημία στην προκήρυξη του διαγωνισμού ή στη συγγραφή υποχρεώσεων, κατά τρόπον ώστε, αφενός να παρέχεται σε όλους τους ευλόγως ενημερωμένους και κανονικά επιμελείς υποψηφίους η δυνατότητα να κατανοούν το ακριβές περιεχόμενό τους και να τους ερμηνεύουν με τον ίδιο τρόπο και, αφετέρου, να καθίσταται δυνατός ο εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής αποτελεσματικός και επί ίσοις όροις έλεγχος του αν οι προσφορές των υποψηφίων ανταποκρίνονται στα κριτήρια που διέπουν την εν λόγω σύμβαση (βλ., μεταξύ άλλων, για την αρχή της ίσης μεταχείρισης των οικονομικών φορέων στο πλαίσιο ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων τις αποφάσεις: της 29ης Απριλίου 2004, *Επιτροπή κατά CAS Succhi di Frutta*, C-496/99 P, EU:C:2004:236, σκέψη 110, και της 12ης Μαρτίου 2015, *eVigilo*, C-538/13, EU:C:2015:166, σκέψη 33, της 22ας Ιουνίου 1993, *Επιτροπή κατά Δανίας*, C-243/89, EU:C:1993:257, σκέψη 33, της 25ης Απριλίου 1996, *Επιτροπή κατά Βελγίου*, C-87/94, EU:C:1996:161, σκέψη 51, της 18ης Οκτωβρίου 2001, *SIAC Construction*, C-19/00, EU:C:2001:553, σκέψη 33, της 16ης Δεκεμβρίου 2008, *Μηχανική*, C-213/07, EU:C:2008:731, σκέψη 45, της 24ης Μαΐου 2016, *MT Højgaard και Züblin*, C-396/14, EU:C:2016:347, σκέψη 37, της 25ης Απριλίου 1996, *Επιτροπή κατά Βελγίου*,

Αριθμός απόφασης: 345/2019

C-87/94, EU:C:1996:161, σκέψη 54, της 12ης Δεκεμβρίου 2002, *Universale-Bau*, C-470/99, EU:C:2002:746, σκέψη 93, της 12ης Μαρτίου 2015, *eVigilo*, C-538/13, EU:C:2015:166, σκέψη 33, της 29ης Μαρτίου 2012, *SAG ELV Slovensko* κ.λπ., C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 36, καθώς και της 10ης Οκτωβρίου 2013, *Manova*, C-336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 31).

28. Επειδή η αρχή της τυπικότητας, η οποία διέπει γενικά τη διενέργεια των διαγωνισμών (βλ. ΣΤΕ 2889/2011, 4343/2005 κ.ά. βλ. και Ε.Α. 228/2013, 111/2006, 597/2007 κ. ά.) εξυπηρετεί τις ανάγκες της διαφάνειας, της αποφυγής του κινδύνου αλλοίωσης των προσφορών και της ευχερούς εξέτασης και αξιολόγησής τους (Δ. Ράικος, *Δίκαιο Δημοσίων Συμβάσεων*, Β΄ Έκδοση, Εκδόσεις ΣΑΚΚΟΥΛΑ, 2017, σελ. 195 επ.). Σύμφωνα, δε, με την εν λόγω αρχή, δεν επιτρέπεται να τεθούν εκποδών διατάξεις της διακηρύξεως, οι οποίες θεσπίζουν υποχρέωση υποβολής με την προσφορά ορισμένων στοιχείων που απαιτούνται επί ποινή αποκλεισμού από τον διαγωνισμό. Συνακόλουθα, μόνο όταν έχει τεθεί όρος στη Διακήρυξη επί ποινή αποκλεισμού - είτε ουσιαστικός, είτε τυπικός - κάθε διαγωνιζόμενος έχει δικαίωμα να επικαλεσθεί παράβασή του και να επιδιώξει τον αποκλεισμό των άλλων διαγωνιζόμενων, προς διασφάλιση της αρχής της διαφάνειας, του ανταγωνισμού και της ίσης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων (βλ. ΣΤΕ 194/2011).

29. Επειδή, δέσμια αρμοδιότητα υπάρχει, όταν το διοικητικό όργανο, εφόσον διαπιστώσει ότι συντρέχουν οι προβλεπόμενες από τους κανόνες δικαίου πραγματικές ή νομικές προϋποθέσεις για την εφαρμογή τους, είναι υποχρεωμένο να εκδώσει διοικητική πράξη που περιέχει ορισμένη ατομική ρύθμιση, την οποία προκαθορίζουν οι κανόνες αυτοί (Επαμεινώνδας Π. Σπηλιωτόπουλος, *Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου*, Νομική Βιβλιοθήκη, 2017, 1ος τόμος, 15η έκδοση σελ. 138).

30. Επειδή έτι περαιτέρω, έχει κριθεί (ΕΛΣυν 524/2012 Τμ. VI) ότι η αναθέτουσα αρχή δεν μπορεί νομίμως να απορρίψει προσφορά που, σε κάθε περίπτωση, ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις της διακήρυξης, στηριζόμενη σε λόγους, οι οποίοι δεν προβλέπονται στην εν λόγω διακήρυξη και προβάλλονται μετά την υποβολή της προσφοράς αυτής (ΣΤΕ ΕΑ 179/2009, 61/2011, υπόθ. C-6/05 ΔΕΚ, απόφ. της 14.6.2007).

Αριθμός απόφασης: 345/2019

31. Επειδή περαιτέρω, μια προσφορά δεν δύναται να τροποποιηθεί μετά την κατάθεσή της, είτε κατόπιν πρωτοβουλίας της αναθέτουσας αρχής είτε του προσφέροντος (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 29ης Μαρτίου 2012, SAG ELV Slovensko κ.λπ., C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 36, καθώς και της 10ης Οκτωβρίου 2013, Manona, C-336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 31), ή να αντικατασταθεί με νέα (βλ. αποφάσεις της 29ης Μαρτίου 2012, SAG ELV Slovensko κ.λπ., C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 40, της 10ης Οκτωβρίου 2013, Manona, C-336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 36) οπότε οιαδήποτε ερώτηση προς διευκρίνιση μπορεί μόνο να έχει ως αποτέλεσμα την άρση κάποιας ασάφειας και όχι την τροποποίηση της εν θέματι προσφοράς (βλ. σχετικές αποφάσεις της 11ης Μαΐου 2017, Archus and Gama, C-131/2016, της 29ης Μαρτίου 2012, SAG ELV Slovensko κ.λπ., C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 40, της 10ης Οκτωβρίου 2013, Manona, C-336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 36).

32. Επειδή η προσέγγιση της προβληματικής της δυνατότητας διόρθωσης, συμπλήρωσης, διευκρίνισης, κλπ. των προσφορών διέπεται από μια περιπτωσιολογική νομολογία του ΔΕΕ, η οποία χαρακτηρίζεται από την προσπάθεια του τελευταίου να ισορροπήσει ανάμεσα στην τήρηση των θεμελιωδών αρχών της ίσης μεταχείρισης και διαφάνειας, από τη μια μεριά, και της σκοπιμότητας να δοθεί στις αναθέτουσες αρχές η δυνατότητα να πετύχουν, τη βέλτιστη λύση για την ικανοποίηση των δημοσίων αναγκών σε αγαθά και υπηρεσίες, από την άλλη (Δημήτριος Γ. Ράικος, Ευαγγελία Γ. Βλάχου, Ευανθία Κ. Σαββίδη, Δημόσιες Συμβάσεις Ν. 4412/2016 Ερμηνεία κατ' άρθρο. Σχετικές διατάξεις – Νομολογία, σελ. 953, Ε. Βλάχου).

33. Επειδή, επομένως, κατά γενική αρχή του δικαίου που διέπει τους δημόσιους διαγωνισμούς, δεν επιτρέπεται η μετά τη διενέργεια (ή κατά τη διάρκεια) διαγωνισμού τροποποίηση των όρων της διακηρύξεως που αποτελεί το κανονιστικό πλαίσιο που τον διέπει και η βάση των νέων όρων αξιολόγηση ή αποκλεισμός των προσφορών που ήδη υποβλήθηκαν (πρβλ σχετ. Ε.Α. 179/2009 σκ.5). Αποκλεισμός τεχνικής προσφοράς προβλέπεται μόνο στην περίπτωση απόκλισης από τους απαραίτατους όρους της διακήρυξης, ως τέτοιοι δε θεωρούνται στο σύνολό τους οι τεχνικές προδιαγραφές (ΣΤΕ 1968/2013, ΣΤΕ 82/2014, Ε.Α. ΣΤΕ 1740/2004, 93,316,563/2006) εκτός εάν ορισμένες είναι σύμφωνα με τη διακήρυξη

Αριθμός απόφασης: 345/2019

προαιρετικές (ΣΤΕ ΕΑ 192/2012, 291/2011, ΕΣ Τμ. Μείζ.-Επταμ. 2446/2012, Γνωμ. ΝΣΚ 521/2011). Περαιτέρω, ουσιώδης θεωρείται όχι μόνον η απόκλιση υποβληθείσης προσφοράς από όρους της προκηρύξεως που χαρακτηρίζονται ρητώς από αυτήν ως απαράβατοι, αλλά και η έλλειψη ιδιότητας του προσφερομένου, προς προμήθεια, είδους, η οποία του στερεί την καταλληλότητα που απαιτείται για χρήση σύμφωνη με τον προορισμό του, καταλληλότητα, και αποτελεί εξυπακουόμενη, ουσιώδη απαίτηση της εκάστοτε προκηρύξεως (πρβλ. ΣΤΕ 395/2004, 557/2005, 720,725/2006, 1052/2008).

34. Επειδή η αναθέτουσα αρχή θεσπίζοντας τους όρους της διακήρυξης αυτοδεσμεύεται και είναι υποχρεωμένη να τους εφαρμόσει χωρίς παρεκκλίσεις, η δε παράβαση των όρων αυτής οδηγεί σε ακυρότητα των εγκριτικών πράξεων του αποτελέσματος του διαγωνισμού. Παρομοίως, οι διαγωνιζόμενοι πρέπει να τηρούν απολύτως τους όρους της διακήρυξης και να υποβάλλουν την προσφορά τους σύμφωνα με αυτούς.

35. Επειδή, σε κάθε περίπτωση, στο παρόν στάδιο της αξιολόγησης η αναθέτουσα αρχή κατ' αρχήν, κατά δέσμια αρμοδιότητα, κρίνει τις προσφορές επί ίσοις όροις και με προσήλωση στην λεκτική αποτύπωση των όρων της κανονιστικής πράξης στα πλαίσια της αρχής της τυπικότητας, απορρίπτοντας, ομοίως, κατά δέσμια αρμοδιότητα προσφορά που παραβιάζει απαράβατους όρους της διακήρυξης.

36. Επειδή έχει κριθεί ότι οι περιπτώσεις των προσφορών που παρουσιάζουν αποκλίσεις από τους όρους της διακήρυξης δεν θα απορρίπτονται υπό την προϋπόθεση ότι οι αποκλίσεις αυτές δεν αναφέρονται στους απαράβατους όρους και κρίνονται επουσιώδεις από την αρμόδια επιτροπή. Το επουσιώδες, ωστόσο, της απόκλισης διαπιστώνεται και αιτιολογείται ειδικά από την αναθέτουσα αρχή (ΣΤΕ 4136/2009, 2004/2010).

37. Επειδή, ο διαχωρισμός μεταξύ ουσιώδους και επουσιώδους έλλειψης ως και μεταξύ τυπικού και ουσιώδους σφάλματος θα πρέπει να ερμηνεύεται μέσω του πρίσματος του άρ. 102 παρ. 3 και του άρ. 18 Ν. 4412/2016 και των αρχών που αυτά καθιερώνουν, το πρώτο στην ειδική περίπτωση της συμπλήρωσης και το δεύτερο γενικά επί των διαδικασιών ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων και αμφότερα με τη σειρά τους πρέπει να ερμηνεύονται στο πλαίσιο του αποτελεσματικού ανταγωνισμού. Το κριτήριο δε του παραπάνω διαχωρισμού, συνίσταται στο ότι η επιτρεπτή συμπλήρωση

Αριθμός απόφασης: 345/2019

δεν πρέπει να είναι τέτοιας έκτασης ώστε να επιτρέπει τις εναλλακτικές προσφορές, να προσδίδει πλεονέκτημα στον υπέρ ου οικονομικό φορέα έναντι των ανταγωνιστών του εισάγοντας ευμενή υπέρ αυτού διάκριση, να μην επιτρέπει τη μεταβολή προσφορών, να μην του παρέχει εμμέσως ευκαιρία πλήρωσης αποδεικτικής ή ουσιαστικής προϋπόθεσης η κατοχή της οποίας κατά τον χρόνο υποβολής προσφοράς δεν είναι αντικειμενικώς τεκμαιρόμενη ως βεβαία ή να του παρέχει δυνατότητα για την το πρώτον επίκληση προσόντων, δυνατοτήτων, ικανοτήτων και νομικών και πραγματικών δεδομένων, τα οποία ανεξαρτήτως αν υφίσταντο ή όχι κατά τον χρόνο υποβολής της προσφοράς του, αυτός δεν τα επικαλέστηκε καίτοι η διακήρυξη τα απαιτούσε ή για την το πρώτον τήρηση ουσιώδους τύπου της διαδικασίας που αυτός δεν τήρησε. Αντίστροφα, είναι παραδεκτή η συμπλήρωση και η διόρθωση, όταν από το ίδιο το περιεχόμενο και αντικείμενο του σφάλματος προκύπτει ότι αυτό είναι ιδιαίτερα έλασσον σε σχέση με το αποδεικτικό αντικείμενο της διακήρυξης, σύνθητες και ιδιαίτερα ευχερές να λάβει χώρα κατά τη σύνταξη της προσφοράς και κατά τα διδάγματα της κοινής λογικής και πείρας, ενώ το σφάλμα πρέπει να είναι τέτοιου είδους, ώστε η αναγωγή του σε απλή, εύλογη και συνήθη, άρα και συγγνωστή, παραδρομή θα πρέπει να είναι αντικειμενικά προφανής στην κρίση κάθε ευλόγως σκεπτόμενου τρίτου και δη των οργάνων αξιολόγησης, τα οποία ακριβώς για αυτόν τον λόγο έχουν την ευχέρεια κατά την ακριβώς παραπάνω κρίση τους και συνεπεία αυτής να καλέσουν κατ' άρ. 102 παρ. 1 τον οικονομικό φορέα για διευκρινίσεις. Περαιτέρω, κρίσιμο κριτήριο για την κρίση περί του συγγνωστού, άρα και συμπληρώσιμου/διορθώσιμου ενός σφάλματος/έλλειψης, αποτελεί η τυχόν ασάφεια και ελλειπτικότητα των οικείων όρων της διακήρυξης (βλ και απόφαση με αρ. 253/2017 ΑΕΠΠ).

38. Επειδή οι όροι που τίθενται επί ποινή αποκλεισμού από τη διακήρυξη, αποτελούν δέσμια αρμοδιότητα της Επιτροπής Διαγωνισμού να αποκλείσει την παρουσιάζουσα έλλειψη/απόκλιση προσφορά (βλ. ΣΤΕ 743/2000), σύμφωνα με την αρχή της ισότιμης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων και της διαφάνειας της διαδικασίας, που επιβάλλει την εφαρμογή τους κατά τρόπο ενιαίο για όλους τους προσφέροντες κατά την υποβολή, αλλά και αξιολόγηση προσφορών (βλ. ΔΕΕ, απόφαση της 18ης Οκτωβρίου 2001, C-19/00 *Siac Construction Ltd*, Συλλογή 2001, σ. I-7725,

Αριθμός απόφασης: 345/2019

σκέψεις 34 και 44 και απόφαση της 25ης Απριλίου 1996, C-87/94, *Επιτροπή κατά Βελγίου*, Συλλογή 1996, σ. I-2043, σκέψη 54).

39. Επειδή, περαιτέρω όπως παγίως έχει κριθεί από τη νομολογία, αν και η αιτιολογία έχει πλημμέλειες εντούτοις η πράξη είναι νόμιμη με άλλη αιτιολογία, το κύρος της πράξης δεν πάσχει ακυρότητα (ΣτΕ 2239/1970, 4698/1988), ήτοι και με την ορθή αιτιολογία η προσβαλλόμενη είναι ορθή ως προς το διατακτικό της (βλ. Μ. ΠΙΚΡΑΜΕΝΟΣ, *Η αιτιολογία των διοικητικών πράξεων και ο ακυρωτικός δικαστικός έλεγχος*, εκδ. Σάκκουλα-Αθήνα-Θεσσαλονίκη, 2012, σελ. 344 επόμε.).

40. Επειδή, η αιτιολογία είναι, γενικά, η αναφορά των κανόνων δικαίου που ρυθμίζουν την έκδοση της διοικητικής πράξης και της ερμηνείας τους, της διαπίστωσης ότι συντρέχουν οι πραγματικές και νομικές καταστάσεις ενόψει των οποίων επιβάλλεται ή επιτρέπεται η έκδοση της πράξης κατ' εφαρμογή των κανόνων αυτών, τη διαπίστωση της συνδρομής και την εκτίμηση των σχετικών πραγματικών περιστατικών, καθώς και των σκέψεων του διοικητικού οργάνου που οδήγησαν στην έκδοση ή την άρνηση της έκδοσης της διοικητικής πράξης (βλ. σχετικά <https://www.prevedourou.gr>). Σύμφωνα με το άρθρο 17 παρ. 2 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, το οποίο συμπυκνώνει στη διατύπωσή του την προϋπάρχουσα, μακρά νομολογιακή παράδοση σχετικά με το ζήτημα, η αιτιολογία πρέπει να είναι σαφής, ειδική και επαρκής και να προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου.

Η αιτιολογία είναι σαφής όταν καταγράφονται με διαυγή τρόπο οι σκέψεις του διοικητικού οργάνου, με τη χρήση των κατάλληλων διατυπώσεων επί τη βάση των κανόνων της νεοελληνικής γλώσσας σε επίπεδο γραμματικής και συντακτικού (λεκτική λειτουργία). Στη διοικητική πράξη πρέπει να γίνεται μνεία συγκεκριμένων στοιχείων που στηρίζουν το συμπέρασμά της (ορισμένος χαρακτήρα της αιτιολογίας, ΣτΕ 3692/2001, 4223/2000). Δεν πρέπει να περιορίζεται στην επανάληψη στερεότυπων εκφράσεων που προέρχονται από τον νόμο που διέπει την υπόθεση (ΣτΕ 2584/2001) ούτε να στηρίζεται σε αντιφατικά στοιχεία (ΣτΕ 941/1989, Ολ 3158/1976).

Η αιτιολογία είναι ειδική όταν δεν είναι γενική και αόριστη, όταν, δηλαδή, όλα τα στοιχεία της αναφέρονται στη συγκεκριμένη περίπτωση που ρυθμίζεται με την πράξη. Πρόσθετα ποιοτικά χαρακτηριστικά της ειδικότητας

Αριθμός απόφασης: 345/2019

σε σχέση με τη σαφήνεια εντοπίζονται όταν ανακύπτει η ανάγκη να διατυπώσει το διοικητικό όργανο πρόσθετες σκέψεις.

Επομένως, στοιχεία της αιτιολογίας αποτελούν το νόμιμο έρεισμα της πράξης, δηλαδή, η αναφορά των απρόσωπων κανόνων δικαίου που προβλέπουν την έκδοσή της, η τυχόν ερμηνεία τους, οι νόμιμες προϋποθέσεις που έχουν διαπιστωθεί, η ουσιαστική εκτίμηση των πραγματικών καταστάσεων, ο τυχόν απαιτούμενος νομικός χαρακτηρισμός τους καθώς και τα κριτήρια και οι σκέψεις του διοικητικού οργάνου σχετικά με την άσκηση της διακριτικής ευχέρειας. Μόνο στην περίπτωση διαπίστωσης έλλειψης των ως άνω στοιχείων, η προσβαλλόμενη απόφαση θα ήταν αναιτιολόγητη ή δεν θα είχε νόμιμη αιτιολογία (βλ. Ε. ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟ, *Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου*, Τόμ. 2, 13η έκδ., ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ, αριθμ. 516-518). Πράξη, δε, που δεν έχει εξετάσει ουσιώδη ισχυρισμό που υποβλήθηκε είναι ανεπαρκώς αιτιολογημένη (ΣΤΕ 2418/1976, 1061/1981).

Σε κάθε περίπτωση, με την αιτιολογία η Διοίκηση αποδεικνύει ότι είναι αμερόληπτη και χρηστή και ότι τηρεί την αρχή της νομιμότητας (Α.Τάχος. Ερμηνεία Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, Εκδόσεις Σάκκουλα) ενώ παράλληλα παρέχεται στους μεν ενδιαφερομένους η δυνατότητα να ασκήσουν τα δικαιώματά τους, στον δε δικαστή να ασκήσει τον δικαστικό έλεγχο, συμβάλλοντας στη διασφάλιση αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας (βλ. απόφαση της 20ής Σεπτεμβρίου 2011, Ευρωπαϊκή Δυναμική κατά ΕΤΕπ, Τ 461/08, ΕΥ:Τ:2011:494, σκέψη 122, και αποφάσεις της 25ης Φεβρουαρίου 2003, Strabag Benelux κατά Συμβουλίου, Τ 183/00, ΕΥ:Τ:2003:36, σκέψη 55, της 24ης Απριλίου 2013, Ευρωπαϊκή Δυναμική κατά Επιτροπής, Τ 32/08, μη δημοσιευθείσα, ΕΥ:Τ:2013:213, σκέψη 37, και της 28ης Ιουνίου 2016, AF Steelcase κατά ΕUIPO, Τ 652/14, μη δημοσιευθείσα, ΕΥ:Τ:2016:370, σκέψη 43).

41. Επειδή με τον πρώτο λόγο της υπό εξέταση προσφυγής η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι η προσβαλλόμενη είναι ακυρωτέα διότι δεν προσδιορίζεται σαφώς ποιο από τα προσφερόμενα προϊόντα δεν ταυτοποιείται από το περιεχόμενο της τεχνικής προσφοράς σχετικά με τη δήλωση συμμόρφωσης CE. Αλλά και στην περίπτωση που ήθελε θεωρηθεί ότι η αιτιολογία της προσβαλλόμενης προκύπτει από τα υπομνήματα που κατέθεσε στην αναθέτουσα αρχή η έτερη συνδιαγωνιζόμενη εταιρεία και

Αριθμός απόφασης: 345/2019

αναφέρει στην προσφυγή της η προσφεύγουσα, προβάλλεται ότι η δήλωση συμμόρφωσης CE παραθέτει αναλυτική περιγραφή του είδους όπως αυτό περιγράφεται και στο οικείο τεχνικό φυλλάδιο. Σε κάθε δε περίπτωση, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η αναθέτουσα αρχή όφειλε να της ζητήσει διευκρινίσεις κατά δέσμια αρμοδιότητα.

Περαιτέρω, στις απόψεις της η αναθέτουσα αρχή αναφέρει ότι η προσφεύγουσα στην τεχνική της προσφορά δεν υπέβαλε πιστοποιητικά CE και ότι ούτε παρέπεμψε σε συγκεκριμένους κωδικούς προϊόντων ώστε να προκύπτει ότι τα προσφερόμενα είδη ανταποκρίνονται στις τεχνικές προδιαγραφές της Διακήρυξης από τις δηλώσεις συμμόρφωσης.

42. Επειδή σύμφωνα τόσο με την προσβαλλόμενη όσο και με τις απόψεις της η αναθέτουσα αρχή ουδόλως προσδιορίζει για ποια συγκεκριμένα προϊόντα δεν υπάρχει αντιστοιχία της δήλωσης συμμόρφωσης CE με τα προσφερόμενα προϊόντα, για ποιους λόγους δεν θεωρείται πλήρης η ταυτοποίησή τους σε σχέση με την τεχνική προσφορά και τις τεχνικές προδιαγραφές δοθέντος ότι δεν απαιτείται συγκεκριμένο υπόδειγμα συμμόρφωσης ή δεν απαιτούνται από τη Διακήρυξη ρητώς συγκεκριμένα στοιχεία της τεχνικής προσφοράς εκτός της εμπορικής ονομασίας των προσφερόμενων ειδών που αναφέρει η προσφεύγουσα στην προσφορά της, για ποιά προϊόντα δεν αποδεικνύεται πλήρως η συμμόρφωσή τους με τους όρους και τις τεχνικές προδιαγραφές αυτής για τη διασφάλιση της δημόσιας υγείας και του δημοσίου συμφέροντος σε σχέση και με τα υποβληθέντα τεχνικά φυλλάδια των προσφερόμενων ειδών. Επομένως, ο πρώτος λόγος της προσφυγής πρέπει να γίνει δεκτός λόγω μη επαρκούς αιτιολογίας της προσβαλλόμενης, όπως βάσιμα υποστηρίζει η προσφεύγουσα.

43. Επειδή, όπως επικουρικώς, ακόμα κι αν ήθελε υποτεθεί ότι υπάρχει ασάφεια στην προσφορά της προσφεύγουσας ως αναφέρει η αναθέτουσα αρχή, δοθέντος ότι οι τεχνικές προδιαγραφές τίθενται επί ποινή αποκλεισμού, εκείνη όφειλε να της ζητήσει διευκρινίσεις σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις διατάξεις του άρθρου 102 του Ν.4412/2016 πριν απορρίψει την προσφορά της.

44. Επειδή με τον δεύτερο λόγο της υπό εξέταση προσφυγής, η προσφεύγουσα προβάλλει ότι, καθ' ερμηνείαν του άρθρου 2.1.4 της Διακήρυξης σε συνδυασμό με την παρ. 4 του άρθρου 92 του Ν.4412/2016, η

Αριθμός απόφασης: 345/2019

μετάφραση των τεχνικών φυλλαδίων στην ελληνική γλώσσα παρέχεται απλά ως δυνατότητα και όχι ως υποχρέωση των διαγωνιζομένων.

Περαιτέρω, στις απόψεις της η αναθέτουσα αρχή αναφέρει ότι η Διακήρυξη, που αποτελεί και το κανονιστικό πλαίσιο του Διαγωνισμού, δεν προβλέπει τη δυνατότητα της παρ. 4 του άρθρου 92 του Ν.4412/2016 για τη μη μετάφραση των τεχνικών φυλλαδίων στην ελληνική γλώσσα και ότι από το άρθρο 2.1.4 της Διακήρυξης δεν προκύπτει ασάφεια ως προς την υποχρέωση του οικονομικού φορέα να προσκομίσει τα τεχνικά του φυλλάδια μεταφρασμένα στην ελληνική γλώσσα.

45. Επειδή σύμφωνα με το άρθρο 2.1.4 της επίμαχης Διακήρυξης προβλέπει ότι τα αλλοδαπά ιδιωτικά έγγραφα μπορούν να συνοδεύονται από μετάφρασή τους στην ελληνική γλώσσα επικυρωμένη είτε από πρόσωπο αρμόδιο κατά τις διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας είτε από πρόσωπο κατά νόμο αρμόδιο της χώρας στην οποία έχει συνταχθεί το έγγραφο. Η δε δυνατότητα της παρ. 4 του άρθρου 92 του Ν.4412/2016 να υποβάλλονται τεχνικά φυλλάδια χωρίς μετάφρασή τους στην ελληνική γλώσσα δεν προβλέπεται στον οικείο όρο της Διακήρυξης, όπως βασίμως αναφέρει η αναθέτουσα αρχή στις απόψεις της. Όπως δε προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, η προσφεύγουσα δεν υπέβαλε μεταφρασμένα τεχνικά φυλλάδια στην ελληνική γλώσσα, ως παραδέχεται και η ίδια, καθώς η γραμματική προσέγγιση του άρθρου 2.1.4. της Διακήρυξης από αυτήν είναι ότι η λέξη «μπορούν» αφορά στη δυνατότητα και όχι υποχρέωση των οικονομικών φορέων να προσκομίσουν μετάφραση των τεχνικών φυλλαδίων στην ελληνική γλώσσα δεν είναι ορθή. Η λέξη «μπορούν» στη φράση του άρθρου 2.1.4 της Διακήρυξης η οποία επαναλαμβάνει ακριβώς το οικείο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 92 του Ν.4412/2016, αναφέρεται στη δυνατότητα επιλογής του προσώπου που επικυρώνει τη μετάφραση και μπορεί να είναι είτε αυτό που προβλέπει η εθνική νομοθεσία είτε αυτό που είναι αρμόδιο στη χώρα που έχει συνταχθεί το έγγραφο και όχι στη δυνατότητα μετάφρασης ή μη. Αυτή η ερμηνεία είναι η μόνη ορθή δοθέντος του ότι, σε αντίθετη περίπτωση, η παρ. 4 του άρθρου 92 δεν θα περιλάμβανε ρητώς και σαφώς τη δυνατότητα μη μετάφρασης των τεχνικών φυλλαδίων που αναφέρει το αμέσως επόμενο εδάφιο αυτής, καθώς τα τεχνικά φυλλάδια αποτελούν αλλοδαπά ιδιωτικά έγγραφα και, επομένως, θα περιλαμβάνονταν ούτως ή άλλως στο

Αριθμός απόφασης: 345/2019

προηγούμενο εδάφιο. Επομένως, σύμφωνα με την αρχή της τυπικότητας, ορθώς η αναθέτουσα αρχή απέρριψε την προσφορά της προσφεύγουσας και ο δεύτερος λόγος της προσφυγής πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος, παρά τα περί αντιθέτου προβαλλόμενα από την προσφεύγουσα.

46. Επειδή γίνεται δεκτή εν συνόλω η εισήγηση.

47. Επειδή, κατ' ακολουθίαν, η κρινόμενη Προδικαστική Προσφυγή πρέπει να απορριφθεί.

48. Επειδή, ύστερα από την προηγούμενη σκέψη, το παράβολο που κατέθεσε η προσφεύγουσα πρέπει να καταπέσει (άρθρο 363 Ν.4412/2016).

Για τους λόγους αυτούς

Απορρίπτει την Προδικαστική Προσφυγή.

Ορίζει την κατάπτωση του παραβόλου.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στις 13 Μαρτίου 2019 και εκδόθηκε την 1^η Απριλίου 2019 στον Άγιο Ιωάννη Ρέντη.

Η Πρόεδρος
ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ Χ. ΚΑΝΑΒΑ

Ο Γραμματέας
ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΑΤΡΗΣ